

РІК XX. ДЖЕРСИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 22 ГО СЕРПНЯ 1912. ЧИСЛО 34.

VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, AUGUST 22, 1912. No. 34

Програма

XII-ої Головної Конвенції Р. Н. Союзу,

котра має відбутися в Wilkes-Barre, Pa. почавши від дня 9 го вересня 1912 р. в гали Y. M. C. A., 27 N. Main Str.

1. В понеділок 9 го вересня о год. 9-ій рано відправити Духовний Отець Р. Н. Союзу торжественну Службу Божу а відтак панахиду за померлих членів Р. Н. Союзу в руській гр. кат. (галицькій) церкві на 635 N. River St., Wilkes Barre, Pa. — На Богослуженню обов'язані явити ся всі Гол. Урядники Р. Н. Союзу і всі Делегати і Делегатки.

2. По Богослуженню всі Гол. Урядники і всі Делегати і Делегатки удадуться до галі, в котрій буде відбуватися Конвенція.

Порядок Конвенції:

3. а) Духовний Отець Р. Н. Союзу відмовить молитву;

б) Головний председатель Р. Н. Союзу отвориє Конвенцію;

в) Покликує з поміж Делегатів Верифікаційний Комітет для справдження повноважень всіх Делегатів;

г) Покликує председателя Конвенції і його двох заступників для переведення Конвенції. Покликаний председатель Конвенції покликуює відтак двох секретарів зпоміж Делегатів, для точного ведення протоколів з конвенційних нарад.

4. Справозданє Верифікаційного Комітету.

5. Вибір слідуючих комітетів на час Конвенції:

а) Комісія шконтруюча з 5 членів для провірення маєтку Р. Н. Союзу;

б) Комісія шконтруюча з 5 членів для провірення маєтку „Свободи“;

в) Комісія виборча з 5 членів для переведення вибору Гол. Урядників і менаджера „Свободи“;

г) Комітет газетарський з 3 членів для поінформованя місцеві часописи про справи організації і її цілі;

г) Комісія просьб і скарг з 3 членів.

6. Справозданє Головн. Урядників:

а) Справозданє Дух. Отця Р. Н. С.

б) „ Гол. Председателя

в) „ Місто „

г) „ „ Председательки

г) „ Рекорд. Секретаря

д) „ Фінанс. „

е) „ Касієра

є) „ Організатора

ж) „ Контр. Комісії.

7. Дискусія над повисшими спра-

8. а) Справозданє менаджера „Свободи“;

б) Справозданє редактора руської „Свободи“;

в) Справозданє редактора словенської „Свободи“;

г) Справозданє Контр. Комісії.

9. Дискусія над повисшими справозданями.

10. Загальна дебата що до Урядів Р. Н. Союзу і „Свободи“ на будуче.

11. Справозданє Шконтруючої Комісії з маєтку Р. Н. Союзу.

12. Справозданє Шконтруючої Комісії з маєтку „Свободи“.

13. Вибір Головних Урядників Р. Н. Союзу.

14. Вибір менаджера „Свободи“.

15. Справозданє Статутів Комісії і дискусія над сим справозданем.

16. Справозданє Комісії просьб і скарг.

17. Внесення і ухвали для добра організації і дискусія над її органами.

18. Назначенє місцевости на слідуючу Конвенцію.

19. Замкненє Конвенції і виплата делегатів.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Jersey City, N. J. 16. серпня 1912 р.

Д. Капітула, гол. предс.,
Т. Лабовський, гол. рек. секр.,
С. Ядловський, гол. фін. секр.,
А. Шаршонь, гол. касієр.

Повідомлене.

Згідно зі статутами Р. Н. Союзу зістали уневаженні Делегати слідуючих відділів:

Від.	1. на підставі параграфу	9
22.	„	19
25.	„	19
90.	„	147
92.	„	9
99.	„	19
102.	„	19
118.	„	19
152.	„	19
159.	„	9
218.	„	9
232.	„	9
270.	„	9
289.	„	9
295.	„	9
301.	„	9
312.	„	9
319.	„	9

Непорішені і в завішеню зістали делегати отсих відділів: 10, 53, 88 і 194.

Д. Капітула,
гол. предс. Р. Н. Союзу.

Повідомлене.

Згідно зі статутами Р. Н. С. § 21 (новий статут) до Статутів Комісії зістали назначені: о. Мирон Данилович, дел. від. 119, п. Петро Мотало,

дел. від. 221 і п. Михайло Поляк, дел. від. 105.

Іх обов'язком є приготувити поправки статута, яких ожаке ся потреба і предложити їх Конвенції до порішення.

Всі Делегати, які будуть мати поправки до статутів Р. Н. Союзу, мають принести їх на письмі з собою на Конвенцію і віддати їх повисшій Статутівій Комісії.

Д. Капітула,
гол. предс. Р. Н. Союзу.

Справозданє

Головної Контрольної Комісії, відбувшої ся на днях 13, 14, 15 і 16. серпня с. р. зі стану маєтку Р. Н. Союзу.

I.

З послідного засідання Контрольної Комісії позістала

в касі Р. Н. С. готівка \$101.011.81

В червню приходу було - 14.819.04

в липню „ „ - 15.918.76

Разом прихід 131.749.61

В червню розходу було - 12.818.83

в липню „ „ - 12.546.72

Разом розхід 25.365.55

Зіставленє:

Прихід - - 131.749.61

Розхід - - 25.365.55

Остає - - 106.384.06

На сию суму знайдено в банкових книжочках:

Фонд сирітський - - 48.163.46

„ резервовий - - 34.355.11

„ народний - - 5.473.67

„ бідних - - 7.915.63

„ еміграційний - - 3.048.51

„ розпорядимий - - 10.787.05

Разом 109.743.43

Нескешованих чеків є на 4.205.08

Лишає ся 105.538.35

Протестовані чеки - - 237.23

Готівка у касієра - - 608.48

Разом готівка виносить - 106.384.06

II.

РУСЬКИЙ МОЛОДЕЧИЙ СОЮЗ.

З попередного засідання о-стало готівки - - 15.776.83

В червню доходу було - 422.15

в липню „ „ - 408.86

Процент до 1 го червня з банку - - 149.62

Весь дохід 16.757.46

В червни розходу було - 30.00

в липни „ „ - 15.00

Весь розхід 45.00

Зіставленє:

Прихід - - 16.757.46

Розхід - - 45.00

Готівка 16.712.46

III.

За рент дому Р. Н. Союзу з переносу - - 2.110.11

За червень і липень - - 381.76

Готівка 2.491.81

IV.

„СВОБОДА“.

По послідній контролі оста-

ло в касі готівки - - 2.750.69

В липню доходу було - 464.12

в серпню „ „ - 1.654.97

Разом прихід 4.869.78

Не було записано - - 1.423.90

Разом 6.293.68

В липни розходу було - 3.282.21

в серпни „ „ - 1.258.47

Всього розходу було 4.540.68

Зіставленє:

Дохід - - 6.293.68

Розхід - - 4.540.68

Остає 1.753.00

Після книги менаджера є 1.753.00

На книжочці банків є - 1.072.69

В менаджера готівка 680.31

На книжочці банків - 1.072.69

Готівка в менаджера - 680.31

Готівка 1.753.00

Довгують „Свободі“ за роботи - - 459.06

Весь маєток Руського Народного Союзу виносить:

Готівка Р. Н. Союзу - \$106.384.06

Дім Р. Н. Союзу - - 13.500.00

Готівка Молодечого Союзу 16.712.46

Готівка „Свободи“ - - 1.753.00

Вартість друкарні - - 18.155.00

Рент дому - - 2.491.81

Разом 158.996.33

Відтягнувши з тої суми сирітський фонд - - 48.163.46

Дійсний маєток Р. Н. С. є \$110.832.87

Довгують „Свободі“ за роботу - - 459.06

Jersey City, N. J. August 16, 1912.

о. В. Балог,
Т. Насьнів,
К. Поступан.

Передконвенційні уваги і проєкти.

39.

Читаючи точно передконвенційні уваги, дуже мене радує, що у нашій так славній організації Р. Н. С. єсть велике число людей патріотичних, котрі, хотять служити русько-українському народови, подаючи в своїх проєктах уваги для добра організації і цілого нашого народу.

Тому і я як член Р. Н. С. проєктую, щоби всі відділи, котрі посилають своїх послів на конвенцію, на останнім своїм мітингу зажадали, щоби їх предсідателі всі проєкти, котрі суть подавані в числах газети, точно перечитали, щоби кождий член відділу сам в дома роздумував, котрий з тих проєктів єсть на пожиток Р. Н. С., а котрий на шкоду. Бо суть члени, котрі роками газети не читають і не знають, що і як робить ся. Газети майже до всіх плейвів приходять гуртом до шторів або салонів, та там лежать тижнями.

Можу думкою єсть, нехай назва вістане як є тепер. Головного організатора цілком не потреба, а всі організатори місцеві щоби не побирали винагороди, лише щоби ті гроші, що їм тепер виплачує ся за їх труд, щоби йшли на рідні школи в Галичині. Чим більше організатор збере членів, тим більше причинить ся до патріотичного діла і заслужить собі на честь у нашого народу.

Конвенція має відбувати ся що три роки, бо часті конв. потягають великі кошти за собою. Розмет щоби був однаковий що місяця пр. по \$1.50 то наш Союз стане рости; бо через нерівні розмети много не хоче приступати до Р. Н. С. На Головній XII. Конвенції треба конче ухвалити по два центи на „Рідну Школу“. „Свободи“ словенської цілком не потреба, бо словенський народ не підносить нам духа, але противно, ще нам шкодить. Редакторів потреба двох і то відвічального редактора доброго, щоби наш орган міг завести інші шмати; ми повинні мати газету популярно-наукову і розширити її на 16 сторін. Відвічального редактора має назначувати Гол. Конвенція і його усувати.

Духовного управителя конче потреба, бо бисьмо зійшли на гайдамаків або протестантів.

Конвенція повинна ся відбувати три дні по десять годин денно. Если би котрий з послів не приставав на то, то „Свобода“ повинна такого посла публично оголосити, бо такий іде тільки на шкоду Р. Н. С. Если котрому послови лежить добро народа на серці, той певно буде за тим.

Василь Шанайда,
член Р. Н. С. від. 192 і дякоуч.
в Геркімер, Н. Й.

40.

Читаючи уважно орган Р. Н. Союзу „Свободу“, бачу, що від часу першого оголошення XII ої головної Конвенції Р. Н. Союзу все появляють ся проєкти різного рода.

Я, яко член сеї організації осмільюсь тоже подати деякі проєкти, а Ви, Брати Союзовці і Делегати, роздумайте над ними.

В кождім проєкті на першім слові всі домагають ся, щоби змінити назву нашої організації, а при закінченю, щоби розходи Р. Н. Союзу були як найменші.

Здаєть ся, ніхто не хоче про те знати, що зміна назви організації потягне найбільший кошт!

Чому? Тому що ся назва не буде змінена лиш словами на конвенції,

але треба все урядово переробити, а то потягне найбільші кошти. Бо кромі назви мусять наступити: 1) зміна 315 чартерів, 2) зміна 14 тисяч грамот членських, 3) зміна 14 тисяч відзнак Союзових, 4) передруковуване всіх паперів як в головнім Уряді Р. Н. Союзу так і в кождім відділі. Які кошти понесе ся зміна? Дальше если би конечною потребою було змінити сю назву, то після моєї гадки було би найлучше змінити так: з The Little Russian National Union of America на Ruthenian Union of America або на Ukrainian Union of America. Слово National (народний) єсть зовсім не потрібне. Декотрі подаючи свої проєкти домагають ся, щоби в українській організації були лиш самі Українці. Добре, на се годжу ся.

Моїм проєктом є: щоби назва нашої організації позістала на якийсь час ще не змінена.

Щоби Головна Конвенція Р. Н. Союзу відбувалась що три роки.

Щоби Головна Конвенція настановляла відвічального редактора, котрому би ніхто не міг усунути, аж знов Гол. Конвенція Р. Н. Союзу, если буде се потрібне. Редакторів кількох непотрібно до видання газети раз в тиждень, бо кількох би редакторів потреба було, если би газету видавано яко дневник?

Если один може видавати три газети: два тижневники і один денник, (прим. Париский Toledo, Ohio) то і тут може то зробити один з помічників.

Редактора до словенської газети не потрібно зовсім, бо кождий складач може легко переложити з українського на словенське. Головного організатора не потрібно, бо він не їздить по Америці і не організує відділів. Місце його може заступити котрий з секретарів.

Лучше, щоби вибрати кілька стейтових або дістриктових організаторів, котрі би їздили і організували відділи, то тогди наша організація мала би з сего якийсь хосен.

Щоби організаторам не платити винагородження грішми за організоване відділу, лише щоби давати відзнаки гонорові.

Гроші видавані на фонд еміграційний суть зовсім непотрібним видатком; лучше би було обернути сі гроші на „Рідну Школу“, з котрої хотяй не ми, але наші діти і братя в старім краю могли би мати велику користь.

Щоби Р. Н. Союз полишив всякі церковно-релігійні справи в спокою, бо се виходить по більшій часті на некористь нашої організації. Лучше би було займатись більше справами народними.

Оголошень в „Свободі“ також так много не потрібно; а то три чотири сторони замальовано оголошеннями. Чиж не ліпше було би на тім місці хотяй слово в слово передрукувати деякі статі з крайових газет, котрі дуже широко описують деякі дуже важні справи і для нас? А в нашім „Свободі“ місця на се нема. Если чужі газети видавані на чотири-шість сторін мають місце на се, то і в нашім видаваній на дванадцять може місце знайти ся.

Наколи нарід пізнає, що він не лиш з того користає, що має підпору в часі хвороби або смерті, але і при тім може щось научитись, то тогди значне горнутись до організації, бо зроуміє, що ціл тої організації єсть проєвіта. Наколи се стане ся, тогди Союз стане твердиною Руси-України на американській землі.

М. Бунда,
член від. 263 Р. Н. С.
Еллен, Н. У.

41.

От і Конвенція, як кажуть, за пле-чима. І кождий, хто згадає про сю маючу відбути ся а пригадає собі по-слідну, то мимо волі здригнє ся. А чомуж воно так? Невжеж делегати не напрацювали ся на тій Конвенції? О так, аж за много! Одні зїхались, щоби бути вибраними на урядників, та коли се не вдало ся, то щож зробили? Сейчас заложили другу органі-зацію, позаяк їм конечно хтілось бу-ти гол. урядниками. І чиж се не бу-ла праця і то тяжка? Другі приїхали, щоби побачити та попити здорово Cleve-land-ского пива, потупати ногами, накричати, взяти дієту, та поверну-ти домів. Ог і все, що можна сказа-ти про останніх. Як жеж на сій бу-де? Чи так само? А може ще гірше? А хтож сему причиною, що у нас так Конвенції відбувають ся? — При-чиною суть самі делегати, а винні члени нашої цілої організації.

Наколи приходить час вибору де-легата, тоді в Брацтві всякі „кумо-три“ та „краяни“ починають пере-проваджувати вибір, та остаточно і виберуть такого, що пожалє ся Боже. — А приїде такий делегат на кон-венцію, то там до нього без бука не приступай такий „мудрий“; однакож, если розходить ся о яку хоть би ма-ловажну справу конвенційну, то до сего вже його нема...

Що до проєктів, попираю заяви всіх тих, котрі до сего часу заяви-лись за зреорганізованем нашого Со-юзу, себто зміненем розмету на по-даток сталий після літ. Щоб однак всі члени мали яке таке понятє в сій справі, доложив я стараня, щоби се подати в цифрах. Має ся розуміти, що табелька моя не єсть докладною, однак думаю, що в дійсности, если до сего прийшло, не буде много рі-жниць. Справа ся маєє так:

В році 1911 пересічно в нашім ор-ганізації було 12.559 членів на ціле посмертне; видатки виносять 134.398.47 дол. Отжеш пересічно на одного члена випадає по 90 цнт. місячно. Окрім того кождий член платить на „Свободу“ і фонди по 18 цнт., се ро-бить разом 1.08 дол. — Маючи під руками розмети з останніх 3-ох ро-ків, обчислив я кождий з осібна, а результат був: в 1909-ім виходило пе-ресічно по 89, а 1910-го по 91½ цнт. на одного члена. З сего видимо, що в останніх трох роках члени пла-тили майже так само кождого міся-ця. Тож після тих чисел обробив я табельку як слідує:

	\$500.00		\$750.00		\$1000.00		\$1500.00		\$2000.00	
Вік	Вступ	Міс. под.	Вступ	Міс. под.	Вступ	Міс. под.	Вступ	Міс. под.	Вступ	Міс. под.
18	61	38	84	58	108	71	138	106	175	140
19	61	38	86	59	109	72	140	108	178	142
20	62	39	87	60	110	73	143	110	180	144
21	62	39	88	61	111	74	146	112	183	146
22	64	40	90	62	112	75	148	114	185	148
23	64	40	91	63	113	76	151	116	188	150
24	64	41	93	64	114	77	153	118	191	153
25	66	41	94	65	115	78	156	120	195	156
26	67	42	96	66	116	80	160	123	199	159
27	69	43	97	67	117	82	164	126	203	162
28	69	43	99	68	118	84	168	129	206	165
29	70	44	101	69	119	86	172	132	213	170
30	72	45	102	70	120	88	176	135	220	175
31	74	46	103	71	121	90	181	139		
32	75	47	104	72	124	92	186	143		
33	77	48	106	73	127	94	191	147		
34	78	49	107	74	130	96	196	151		
35	80	50	109	75	132	98	202	155		
36	82	51	110	76	135	100				
37	83	52	112	77	138	102				
38	85	53	113	78	140	104				
39	86	54	115	79	143	106				
40	88	55	116	80	146	108				
41	90	56	117	81	149	110				
42	91	57	119	82	151	112				
43	93	58	120	83	154	114				
44	94	59	122	84	157	116				
45	96	60	125	85	160	118				

Забезпечуване членів на більшу суму як 1000 дол. подаю для того, що много членів нашої організації нале-жить до інших, навіть нам ворожих товариств, а тим самим піддержують їх. Тож на будуче могли би такі члени належати до Р. Н. Союзу, забезпечу-ючись на на більшу суму. На случай, если би Конвенція дійсно ухвалила таку зміну, повинна би ся вибрати ко-

мітет з 3—4 компетентних людей, котрі би мали порученє поробити витя-ги віку всіх членів з декларацій і до-кладно обчислити, та обробити до-кладну табелю, після котрої всі чле-ни платилиб через, припустім, 3 міся-ці. Пізнійше сей самий комітет міг би перекопатись, чи згадана табеля єсть добра, або ні і податок знизити або підвишити.

Знесенє словенської „Свобода“, після моєї гадки, єсть цілковито не-можливе. Кажє пословиця: „не дай і не лай“, не треба було від початку ухвалювати такої часописи. Однак можна її зреформувати в той спосіб, щоби переписувати її з руської латин-ськими словами, а тоді редактор сло-венської „Свободи“ був би цілком злиш-ний, позаяк переписуванем міг би за-няти ся котрий небудь зі складачів за осібним винагородженем.

Що до зміни назви нашої органі-зації, гадаю, що повиннисьмо конечно її змінити на „Ruthenian National Union“ бож встид для нас, Українців, називати себе Москалями. Если би се прийшло, що XII. Конвенція усу-нулаб посаду менеджера „Свободи“, тоді гол. організатор міг би урядувати стало в Jersey City, т. є провадити організаторство і бухгалтерію в „Сво-боді“. Конвенція повинна ухвалити видати український буквар та пору-чити гол. урядови або спеціально до сего вибраному комітетови, щоби при наближаючій ся зимі позакладати ве-чірні курси для анальфбетів у всіх тих місцевостях, де суть відділи Р. Н. Союзу.

Що до відвічального редактора. Конвенція повинна сейчас на початку вибрати комітет, котрий би уложив спеціальний редакторський статут і такий ухвали; вибрати редактора на Конвенції, котрий би зобов'язав ся точно видавати „Свободу“ після се-го статута, а гол. уряд мав би лише право відвічального редактора усуну-ти тоді, наколиб той переступив ко-трий небудь з параграфів статута.

Обі „Свободи“ повинні бути ви-давані в сей спосіб, що всі повісти, котрі суть друковані були друко-вані так, щоби з них можна піз-нійше скласти книжки. Кожний член належачи через кілька літ до нашої організації, та ошаджу-ючи всі повісти, міг би мати гарну бібліотеку, з котрої не лише міг би сам користати, але і його родина та знакомі, хотьби кілька або кільканай-цять літ по виданю.

Молодечий Союз розвивав би ся о много лучше, если Конвенція ухва-лила, що кождий член належачи че-рез 18 літ до М. Р. Н. С. дістане ту саму суму, котру одержалиб спадко-ємці на випадок його смерті.

Петро Радечкий,
предсідатель від. 213. в Байон, Н. Дж.
(Продовженє на стор. 5-ій).

ПОКЛИКІ

ПОМОЖІТЬ ЗДОБУТИ ЛЬВІВ!

Закупіть від себе 1 квадратний метер землі під город для українсько-го народу у Львові. Перешліть на сю ціль один долар на адресу: Ukraini-scher Turnverein Sokil-Batjko, Lem-berg, Ruskagasse 20, Europa, Austria. Нехай допоможе кождий, хто се читає. Лише один метер, лише один долар, лише один раз в житю, але всі, але всі! Видремо Полякам Львів!

РУСЬКИЙ МУЗИКАНТ
доставляє музикантів на воїнні забави.
Так само доставляє керичі і автомобілі на весілля і хрестини.

Родимці, по що Вам іти до чужого, наколи є свій Русин.

Голосить ся на адресу:

МАРТИН МЕЛЬНИК

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ УВАГИ І ПРОЕКТИ.

(Продовжене з стор. 2-ої).

42.

III. До сего часу всі подавані проекти відносилися головню до поправки статутів. Я порушу фінансову сторону Союзу. Союз має в своїх руках кілька різних фондів і гроші резервові. Ті гроші держать касієр, здаєсь мені, в банку, і певно бере для Союзу 3 або 4 процент від ста. Вкортці і сего не дістане, бо сими днями умовились банкери, що знижуть процент ще більше. Думаю отже, що ця справа є дуже важна, бо се є гріш людський і належить ся ним так орудувати, щоб він як найбільше приносив користі.

Наші люди так мало суть обзавомлені зі справами фінансовими, що їм і на думку не прийде, що крім банку є ще інші способи льокування грошей, та так добре безпечні як і банк або ще й безпечніші.

Правда, що часто ви чуєте, що сей або той банк збанкрутував. Ось пр. 1907 р. в Нью Йорку кілька банків збанкрутувало в часі паніки. — А чули ви коли, щоб фабрика яка більша збанкрутувала? Я не чув. Ви самі о тім найлучше знаєте, бо самі в фабриках працюєте. Се значить, що льокувати гроші в фабриці, є безпечніше як в банку. О сім і статистика краєва каже, що ті люди, що льокують свої гроші в цінних паперах бізнесових, то є в шерах, на \$1000.00 долярах тратять 40 центів, а ті, що льокують в банках, щось 10 центів на тисячу.

Банк платить окрім проценту, пр. 4 дол. від ста, також дивіденди від закладового капіталу, котрі часто виносять 8 проц. або і більше. Оплачує льокаль, урядників, службу і т. д., так що банк мусить заробляти найменше 10 проц. на сто від грошей зложених людьми, щоб вийти на своє. — В який спосіб банки обертають своїми грішми? На се вони мають три головні способи. Пожичають гроші на гіпотеки „mortgages“; позичають на реверси, ноти, а найголовніше, позичають людям на закладане різних підприємств т. с. фабрик або інших бізнесів. За ці гроші беруть вони або mortgage розличного гатунку, або найчастіше купують такого бізнесу бонди, шери або акції. Пр.: хтось хоче заложити фабрику; він купує грунт, будує будинки і машини. На матеріал і оплату робітника він позичає гроші або від людей, або в банку, але не впросто а випускає бонди або шери, і ті акції купують або поодинокі люди а ні то він їх продає банкови. За ці бонди і „преферд шерс“ є умовлений наперед процента, від „коммон шерс“, то лиш тоді, як будуть які зиски.

Такі бонди і шери приносять річно певний процент (від бондів звичайно від 4 до 5 а від преферд шерів 6 до 8 або і висше). „Комон стак“ часом не приносять нічого а часом принесе і висше 20 процент; се залежить від зарібку. Крім того, що банк бере процент від закуплених шерів, ті шери — если є добрі, то значить, если компанія добре розвиваєсь — то вони йдуть в гору. Як високо часом акції йдуть, покажесь з того приміру. При заложенню своїх рафінерій Ракефелер продавав акції по 100 дол.; днесь ті самі акції платять ся по \$1000.00 за одну. Звичайно шери добрі йдуть в гору менше більше около \$10.00 на сто.

В сей спосіб уміщують свої капітали не тільки банки але усі великі асекураційні компанії як Нью Йорк, Пруденшіял, Метрополітан і т. д. Союз отже такі інституції як банки

і асекурації льокують свої гроші в шерах, то чомуб сего не міг зробити Союз? Тогли не 3 або 4 проц. заробляв би на сотці, але найменше 7 проц. крім піввишки шерів. Місто, щоб банки заробляли на Союзових і людських грошах то лучше, нехай сам Союз сі гроші заробить.

Що то значить процент добрий а особливо складаний, покаже нам се, що певна сума, прим. \$1000.00, зложена на 5 проц., если проценту не виймаєсь, то по 14-ти роках вона подвоїть ся. — Если зложить ся \$1000.00 на 6 проц. то по 11 роках подвоїть ся а на 7 то по 10-ти; а сли до того ще додамо приріст на акціях, то навіть скорше подвоїть ся як по 10-ти літах. Еслиж отже Союз зложив би прим. \$10.000.00 на 7 проц., то по 10-ти роках, а навіть скорше, дістав би \$20.000.00, помімо того, що члени на се ні цента не зложилиб. Чиж не варта над сім застановити ся? Думаю, що се ясно сказано. Не штука, бачите, купити шери, але штука купити добрі шери.

Купно шерів відбуває ся в троякий спосіб: можна купити через банк, можна через брокера і вкінці через інституції спеціальні, котрі нічим иншим не займають ся, як реалізацією позичок для різних підприємств та від людей приватних.

Таких банків, як сі послідні, є всего 40 на цілі Сполучені Держави. Придивім ся тепер кождому з осібна з тих способів.

Банки продають бонди і шери людям, але вони ані не контролюють того підприємства, котрого шери продають, ані дуже добрих шерів не продають, бо найліпші шери для себе самих задержують. Отже сей спосіб добрий, але не найліпший.

Брокер, то є агент, котрий бере в коміс шери і бонди різних підприємств і їх поручає та перепродує людям. Розумієсь, що брокер продає найскорше шери котрих компанія приобіцнює йому найбільший процент; се є ще менше певне жерело як банк. Хиба жадаєсь від брокера спеціальних шерів.

Лишаєсь ще один спосіб, а то купувати шери „стак“ у тих банків, котрі виключно займають ся льокуванням грошей в певних підприємствах. Сі банки є найпевніші до куповання шерів і до льокування своїх капіталів. Я знаю один з таких банків в стейті Огайо: The Geiger Johns & Co., Canton, O. Є се банк один з тих 40, які поручає бюро промислове в Вашингтоні. Вони описують свій спосіб ось так в короткості. „Ми не купуємо шерів жадної нової фабрики (бо вони виключно займають ся фабриками), але вибираємо такі, котрі мають вироблене становиско і потребують грошей на розширенє. Ним ми купимо шери такої компанії, наші експерти усе оглянуть, обрахують і оцінять від „а“ до „з“. Если усе окажесь О. К., то ми реалізуємо т. є. забираємо усі шери тої компанії у свої руки і виплачуємо гроші під умовою, що ми будемо що три місяці переводити шконтрум книжок і т. д. в фабриці, що компанія буде виплачувати що три місяці дивіденду стакголдерам. Компанія мусить мати такий а такий фонд резервовий, що мусить мати найменше пр. на 4 роки наперед зложені гроші на виплату дивіденди і т. д.“ Одним словом, така компанія є через той банк ліпше контрольована як усякі банки, а що фабрики великі майже не банкрутують, то се послідне жерело окаже се найбезпечнішим до складання Союзових грошей. Я не хочу, щоб менівірено на слово; нехай кождий хто хоче, напише лист до банкерів Geiger Johns & Co., Canton, O. а вони йому ви-

шлють всякі потрібні інформації а після них може кождий дальше довідати ся, чи через свій банк чи через банків або інші інституції в державі Огайо.

Я думаю, що такі цінні папери повинні купувати не тільки Союзова каса, але кожда парохія а навіть кождий чоловік, котрий має 100 доларів готівки.

Еслиб хто хотів дещо ближе дізнатись о тім а не умів або не хотів писати до них, я радо за него усе напишу і поможу під кождим зглядом.

Др. В. Й. Сіменович,
1956 Armitage Ave., Chicago, Ill.

Р. С. Еслиб хто звертав ся до банкерів Geiger Johns & Co., нехай покличесь на „Свободу“, що там вчитав адрес, то через те „Свобода“ може дістати кредит і вони дізнають ся, що якісь Русини єгзистують в Америці.

43.

І я читаю пильно переконвенційні уваги і проекти і так думаю, що коли ті проекти возьме ся під увагу в часі Конвенції, то справді вони піднесуть високо нашу організацію. Та деякі проекти знова забиралиб тільки дорогий час, отже належалоб їх відразу збити. Та не хочу широко розписувати ся і відповідати всім дописувателям бо би се забрало багато місця в часописи; та і так тепер „Свобода“ навіть не може помістити всіх проектів. 1) Що до назви Р. Н. Союзу нехай буде так, за чим є більшість. 2) Уряд повинен бути той сам, крім організатора. 3) Платня для Уряду тота сама. 4) Посмертне нехай зістане по старому і розмет по старому не так як пропонує в числі 31. член від 213 щоби розмет був рівний кождого місяця, а то ддятого, бо потому прийшло би до непорозуміння. Сеж є ріжниця, коли в однім місяці умре 15 членів а другого місяця тільки 3 члени. 5) Думаю, щоби було добре так, щоб на місце дому Еміграційного ухвалити дім „Просвіти“, знаючи добре, що просвіта то єсть найміцніший організатор Руси-України. 6) Конвенція має ся відбувати що 3 роки. 7) Се, як деякі хотять аби Слов. „Свобода“ не виходила, то проти того я сам протестую, хотий єсьм з Поділя. Се ддятого, бо через се може повстати непорозумінє і можемо стратити багато членів. Кінчу своє і желаю як найліпших успіхів добра та розвою нашій організації.

Міруцький,

Член Т. „Зап. Січи“ від. 283
в Обурн, Н. Й.

44.

Знаю, що мій проект що до оплат коштів делегатів стріне ся з зачудованєм членів, а деякі скрикнуць, що сям обмежить ся права менших відділів, а може навіть, що їх тим страшно кривдить ся. Аби відповісти, хто є покривджений а хто ні, возьмім і почислім відділи.

І так: найбільші відділи з правом 3 голосів — є їх всіх 10 — числять около 2200 членів і висилають на конвенцію на кошт Р. Н. Союзу 10 делегатів.

Відділи низше 25 членів, а їх понад 110 відділів, котрі всі разом числять всего 2.000 членів, мають право вислати на кошт Р. Н. Союзу 110 делегатів. Отже вже з того може кождий зміркувати, хто є покривджений, если взагалі о кривді можна говорити. Если дальше приймемо кошти одного делегата пересічно \$35.00 найменше, т. є. дієти за 4 дні \$20.00 а дорога \$15.00, то 10 делегатів з найбільших відділів возьме з каси Р. Н. Союзу лишень \$3500.00 а делегати з найменших відділів возьмуть аж \$3850.00. А коли офісія прийде ся покрити кошти конвенції, то если приймемо, що кождий член заплатить 80 цт. розмету (хоч в дійсности член на ціле посмертне заплатить більше), то сі найбільші відділи зложать около \$1760.00 а найменші всего \$1600.00 хотий мали 10 раз більше делегатів а тим самим побрали 10 раз більше гроша з каси Р. Н. Союзу. Відділів з правом 2 голосів є около 80 і тільки саме висилають они делегатів. Кошти тих делегатів після повніше подорого взяття винесуть

\$2800.00, а розмет по 80 цт. розложеной на ті відділи — они в приближенню числять 6300 членів—винесе \$5040.00. Відділів складаючих ся з 25—50 членів є около 100 і тільки саме мають право вислати делегатів т. є. 100. Кошти сих делегатів винесуть \$3500.00. А що всіх членів в тих відділах є около 3900, то при розметі, они в стані зложити \$3120.00, отже они вже не в силі покрити видатків своїх делегатів. З того видко, що великі відділи оплачують не лиш себе але в значній часті мусять покрити недостачі малих відділів.

А еслиби конвенція ухвалила систему подану мною в попереднім числі, зискали би на сім самі члени, а се булби величезна сила притягаюча до організації! Після нової системи вже всякі можливі кошти получені з конвенцією не перейшли би суми \$3000.00.

Велику ріжницю в видатках робить саме місце, де відбуває ся конвенція. Після мого обчислення кошта сегорічної конвенції будуть менші ніж клівландської, хоч делегатів буде більше. А причиною є се, що Вілкес Беррі є неначе центрум-осередком, місцем догідним і незадалеко віддаленим для загально всіх відділів. Коли два роки тому всі делегати мусіли тягати ся на другий кінець наших відділів до далекого Клівленду і непотрібно платили на трени, то сего року вже того не буде. Кошти клівландської конвенції повинні вже раз навчити нас, що не на далеких окраїнах наших відділів, але в середині них повинно ся уряджувати конвенції! І ддятого проекту, щоби слідуюча конвенція відбула ся наново еще раз в Вілкес Беррі, а в найгіршім разі в Скрентон або Гейзелтон, Па. Чому? В кождім иншій місті в иншій стейті не буде так догідно і ані так мало коштувати як в вичислених повисше містах! Пропу лиш поглянути на мапу Америки. Головно Вілкес Беррі або і Скрентон є під взглядом фінансовим найвідповіднішим містом так для Нью Джерзи, Нью Йорк, Коннектікут стейте як для західної Пенсильвенії. Я обчислив, що в оклицях Вілкес Беррі, Гейзелтон, Скрентон є около 85 відділів, для котрих дорога там і назад буде коштувати пересічно \$3.00, в стейтах Нью Джерзи, Нью Йорк, Коннектікут і в поблизьких них є 91 відділів, для котрих тікет пересічно буде коштувати \$10.00; в сторонах Пітсбурьських є понад 80 відділів, котрих тікет в обі сторони буде коштувати \$18.00, отже лишає ся ще 44 відділів з вестів, котрі мають довшу дорогу. Але кождий признасть, що легше є покрити більші видатки кількадесят делегатів ніж півтора сотки. Будуть деякі протестувати, мовляв, вже раз конвенція була в Вілкес Беррі, отже нехай буде в другім місті, бо як деякі пишуть „хотіли би також у себе побачити конвенцію“. Я на се так скажу: делегати йдуть на конвенцію працювати а не оглядати міста не на екскурсії, а конвенція се не „шов“, щоби на ню дивити ся. Задля приємности чиеїсь не сьміємо наражувати загал на непотрібні кошти! Предкладаю отже, щоби в часі конвенції, коли буде викликувати ся членів, зацитати рівночасно, кілько коштів його тікет, щоби обрахувавши можна було знати, кілько пересічно винесе дорога всіх делегатів, щоби відповідно до сего можна ухвалити місце будучої конвенції.

Хочу еще звернути увагу членів на §§ 41 і 42 що до змін статутів, де каже ся, що яні небудь параграфи, аби обовязували членів мусять бути ухвалені конвенцією. А если порівнаємо § 23 нов. ст. з § 103 стар. ст., так побачимо зміну не дуже користну в своїх наслідках. Будучи 2 роки тому також делегатом пригадую собі рішучо, що ні статутова номісія ні ніхто з делегатів такої зміни не аносив — іменно додаток: „котрих конвенція може затвердити або відкинути“ — і над тим не було жадної дискусії ні голосованя, отже тим самим ця зміна не є правосильна, не може нікого обовязувати і ніхто не може на ню покликувати ся яко на закон, хоч і є надруковано в статутах.

ПІРІВ

о. Д. Хомяк.

Хто не уміє говорити по англійськи а хотіли би мати добру книжку до науки, нехай купить собі РУСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ Тлумач Сторін 256. — Теорія оправа ЦІНА 60 ЦЕНТІВ. Грош посилають араз з арештованим мон-ордером або поштою. Зарплати на адресу: ANDREW SAWKA, BOX 44, JEFFERSON CITY, N. J.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

ANTHONY CURKOWSKY, editor.

83 Grand St., Jersey City, N. J.

K. KIRCZOW, manager

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.**„С В О Б О Д А“**Газетний лист для руського народу в Амери-
ці і орган „Р. Н. Союзу“, виходить щотиж-
ня в четвер і коштує:■ Америці на 12 місяців \$2.00
■ Старого краю на 12 місяців ... \$2.50
■ Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба завжди з гори.

Адреса:

„SVOBODA“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Число телефону 498.

Дописи просять ся писати лишень
з однієї сторони картки. Дописи, непри-
датні до друку, нищать ся, наколи з гори
не було зазначено, що жадає ся їх звороту
і не було залучено марок на зворот.**Символ віри Рузвелта.**Підчас конвенції в Шікаго „нової
партії“ Рузвелт виповів 6-го с. м.
довгу бесіду а у ній порушив багато
точок, які становлять програму „про-
гресистів“. Передовсім Тедді здорово
переїхав ся по Тафті а опісля звернув
ся до проєктованих ним реформ. Сі
реформи він поділив на 12 головних
точок: безрадість і неміч старих пар-
тій, право люду до влади, суди а
нарід, контролю тростів, права робіт-
ників, фермерів, цлова тарифа, дорож-
неча, грошева валюта, Аляска та між-
державна політика.Проти дорожнечі Рузвелт подав
такі средства: усунення посередництва,
заказ спекулювати средствами жи-
ви, підмога фермерів правительством,
будова добрих краєвих доріг, з'ужит-
коване мочарів.Свою пропонувану соціяльну ре-
форму він сам називає „соціялістич-
ною“ а навіть „анархістичною“. Та
в її переведення в життя обіцяє Рузвелт
зробити одиникий skutочний батіг на
всіх соціялістів і анархістів. Між ин-
шим він заявив ся за тим, щоб пра-
во дозволило робітникам хоч в части
забезпечити їхні средства заробітку.
Дальше повинно право унормувати
мінімальну платню, установити пен-
сію для робітників, заказати працю ді-
тей по фабриках а жінок в ночі, у-
нормувати відшкодованя, уможливи-
робітникам виховуваня їхніх дітей,
8 годинний день праці, забезпеченя
одного дня в тиждня на відпочинок,
завести загальну і примусову асеку-
рацію проти нещастя, недуги і без-
робітя. Кошти такої асекурації малиб
поносити так хлібодавці як і робітни-
ки, а евенуальні недобори малаб по-
кривати держава.Відносно цлової тарифи заявив Руз-
велт, що републиканам нема що ві-
рять, а демократи своєю платформою
за візною торгівлю (знеседе нає):піднесуть торгівлю і промисел, але
зруйнують фермера.Вказуючи на се, що розв'язаня тютю-
нового тросту та Standard Oil Co. по-
казало ся правдивою фарсею та при-
несло населеню більше шкоди як хіс-
на, жадає Рузвелт заострення Шерма-
нового антигустового права. Попри
се треба сотворити Національну Ко-
місію, якої задачкою булоб наглядати
над роботою тростів.Дальшими проєктами Рузвелта є:
регуляція ріки Міссісіппі, уфортифі-
кованя панамського перекопу та віль-
ний переїзд по ній усіх кораблів під
американською флягою і будова же-
лізниць на Алясці.Армію Злучених Держав належа-
лоб поставити на вершку досконало-
сти а фляоту постійно збільшувати
аж до того часу, доки всі держави не
з'обов'язуть ся відступити від даль-
ших зброєнь.„Отсе“ кінчив Рузвелт, „є моїм
символом віри. Надію ся, що побіди-
мо. А побідимо тоді, як люд зрозу-
міє, що означає наша борба. Та чи
припаде нам в уділі побіда чи невда-
ча, ми не захитаємо ся; рух наш бу-
де жити а наші ідеї кріпшати аж до
остаточної побіди“...Рузвелтова критика старих партій
є така з'їдлива, а при тим така прав-
дива, що навіть тутешні соціялістичні
часописи заявляють, що вони не по-
трафилиб сего ліпше. Та з другого
боку слова Рузвелта підуть скоро в
забуте. Так, як і все тут скоро забу-
ває ся. А не треба також і про се
забувати, що годі його слова брати
за щире золото. Пам'ятаймо, що має-
мо до діла з демагогом, який хоче на-
стрій серед народа визискати на свою
користь, а свої обітницї, хотьби може
навіть і хотів, в виду пануючих тут
обставин, не буде в силі додержати.І тому годі уважати нову партію
як крок наперед у соціяльним житю
Злучених Держав.**Маленьке справозданє
і подяка.**Дня 16-го лист. 1911 р. зібрав ся
був в Держі Сіті, Н. Дж. з кількох
стейтів гурток добромислячих людей,
який постановив з нагоди свята сто-
літнього ювілею уродин Маркіяна Шап-
кевича оснувати фонд на „Рідну Шко-
лу“ в старім краю. До виконаня сеї ці-
ли вибрав гурток уряд председателя, ка-
сієра і секретаря. Спонуканий прийняти
уряд председателя помістив я сейчас
відповідну відозву у „Свободі“ думаю-
чи, що жертви на сю ціль посилять ся
як з рукава. А спосіб на се був дуже
легкий, бо ходило лиш о се, щоб в кож-
дїй парафії Всеч. Отці урядили в цер-
ковних галях відчити про жите і діяль-
ність Маркіяна і при сій нагоді зібрати
якусь хочби й найменшу жертву на
„Рідну Школу“.Так щож з того? Чи всі зрозуміли
сеї будь як будь благодійний поклик?
Чи всі вивязали ся як слід з своєї па-
тріотичної повнності?...
Заледви кружок св'ященників з Нью
Йорської околиці зложив жертви від се-
бе і своїх парохіян — а прочі?...Правда, кількох наших св'ящени-
ків з інших сторін Америки не хотячи
єолідаризувати ся з нашим комітетом від-
дослало збірки з своїх вечериць про-
сто до Львова; таких одначе можнаб по-
числити на пальцях. Деж були прочі?
Пятаю ся ще раз. На жаль прочі нич
не зробили. Не зібтали ані фєніка на
„Рідну Школу“ — а що більше, поми-
мо того, що Маркіян був не лиш патрі-
отом, але й патріотом-св'ященником, не
помянути його нічим у своїй парафії,
ні панахидою в церкві, ні одним сль-
зем в церковній галі. Розумієть ся, що
сими кількома словами на адресу на-
шого духовенства не хочу нікого ура-
жати, з другої одначе сторони правди
нема де діти...Уважаючи тепер час на збірку на-
фонд ім. Шапкевича за скінчений, бож
повних дев'ять місяців минуло і годідовше ждати, складаю отсим справоз-
данє з порученого мені діла.Тому, що як раз тепер починає ся в
старім краю новий шкільний рік, сума
зібрана на „Рідну Школу“ відсилаєть
ся через Хвальну Редакцію „Діла“.Притім уважаю своїм обов'язком зло-
жити іменем сего комітету, який зани-
мав ся збиранєм жертв сердечну подя-
ку так сим Всеч. ОО., що не відказали
жертви на повнєшу ціль як і всім Впов.
Добр. Патріотам, які при всяких наго-
дах не призабули на так гарне діло і
зложили будь від себе, будь зібтали від
других жертви, чим безперечно завсти-
дали велике число св'ященників. Всім
жертводателям кличу від серця: „Спа-
си Біг“.Ціла зібрана сума виносить \$360.02
а зожили ся на ню слїдуючі:

Лист. 16 1911 Основателі зіб- рі разом	15.00
Груд. 12 1911 о. Підгорецький з концерту в Нью Йорку	29.00
Груд. 28 1911 о. Улицкий склад- ка при парастасі в церкві в Держі Сіті	15.26
Січ. 15 1912 о. Чаплинський з панахиди в церкві і з концер- ту в Перт Амбой	90.00
Січ. 15 1912 о. Чаплинський з Перт Амбой від себе	10.00
Січ. 16 1912 п. Шоста, збірка на хрестинах в домі пань- ства Милановичів	2.70
Січ. 18 1912 о. Лисак з концер- ту в Йонкерс	15.00
Січ. 20 1912 п. Маркевич на за- баві у п. Кирчова	2.00
Січ. 29 1912. На весілю у п. Ник. Матлаги зібрав п. Ла- бовський	9.55
Лют. 5 1912. Збірка на хрести- нах у п. Андр. Патрилі, яку зібрав п. Василь Галас в Менвіл, Р. Ай.	10.50
Лют. 5. 1912. Збірка на хрести- нах у п. І. Пригарського зі- брав п. Ст. Шевчук в Мен- віл, Р. Ай.	1.41
Січ. 13 1912 о. Понятишин з панахиди в церкві і з концер- ту в Ньюарк, Н. Дж.	50.00
Лют. 13 1912 о. Понятишин з Ньюарк від себе	10.00
Лют. 13. 1912 п. Алекс. Шар- шонь з Шамокін, Па.	1.00
Лют. 13 1912 п. Андр. Павлюк з Байон, Н. Дж.	1.00
Лют. 19 1912 п. Семен Гела на хрестинах у Ілька Гемон	2.70
Лют. 23 1912 п. Юстин Медвідь на хрестинах зібрав	3.50
Лют. 26 1912 п. А. Шоста на весілю у п. Кунча в Держ- зі Сіті і на хрестинах у п. Ів. Мандзіка в Дерби, Конн.	3.10
Мар. 2 1912 п. І. Грошко, Де- тройт, Міч.	25.00
Мар. 7 1912 п. Алекс. Цепко, Донора, Па. збірка на хрести- нах у п. Мих. Вархолика	7.15
Мар. 9 1912 о. Д. Хомяк з Сім- сон, Па.	5.00
Чер. 3. 1912 п. Іван Париляк з Джемейка, Н. Й.	9.00
Чер. 3 1912 п. Іван Спак з Йон- керс, Н. Й.	19.25
Чер. 14 1912 о. Д. Хомяк	3.00
Чер. 14 1912 п. Вол. Каськів, Аносія, збірка	13.25
Лип. 11 1912 Тов. „Січ“ з Вун- сокет, Р. Ай.	2.95
Лип. 31 1912 Клуб поступовий Держі Сіті, Н. Дж.	3.70

Разом \$360.02

З того оплата за пересилку і зміню
\$8.02. Вислано через фірму С. Милан-
ович і Вейл Ко. в Держі Сіті, Н. Дж.
суму 1760 корон.Я зі своєї сторони дякую п. Вол.
Каськову, яко секретареві, а особли-
вож дякую п. С. Ядловському за дуже
точне і совісне справованє уряду ка-
сієра.З поважанєм
о. Йосиф Чаплинський,
Перт Амбой, Н. Дж.**ОПОВІСТКА.**Читальня ім. Т. Шевченка в Нью
Йорку подає отсим до відома русько-
му загалови в Нью Йорку і околиці,
що з днем 1. вересня с. р. створюєтьвечірню школу для дорослих,
обіймаючи 2 курси, а то:I. Курс приготавляючий до вступ-
ного іспиту до технічної школи „Соо-
рег Union“, на котрім викладати ся
буде математика (то єсть аритмети-
ку, альгебру і геометрію) — 6 годин
тижнево — а 4 години тижнево ан-
глійську мову.II. Курс суспільно-політичний, о-
біймаючий науку загальної географії,
зі спеціальним узгядненєм географії
Руси-України і Злучених Держав, істо-
рію Руси-України і Злуч. Держав, істо-
рію нашої літератури і загальний на-
черк конституції Злуч. Держав, — че-
рез 4 години тижнево.Вписове виносить 25 центів на
піврік а оплата по 10 центів за кож-
ду годину викладів.Вписи на оба курси приймає ся до
кінця серпня с. р. кожної середи і п'ят-
ниці від год. 8. до 9. вечером і кожної
неділі від год. 12. до 1. в полудне в
льоналі читальні ім. Т. Шевченка в Нью
Йорку, 28 East 7th St.**КВАДРАТОВІ МЕТРИ НА УКРА-
ІНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.**До сеї пори закупили квадратові
метри на укр. город у Львові отсі дд.:
Михайло Заверуха з Brooklyn, N. Y.
число квадр. метра 16.001
Ілія Огірок, з New York, N. Y. число
квадр. метра 16.002
Володимир Когут з New York, N. Y.
число кв. метра 16.003
Захар Курочка з Auburn, N. Y. ч. кв.
м. 16.006
Стефан Маленький з Auburn, N. Y.
ч. кв. м. 16.007
Петро Цювка з Auburn, N. Y. ч. кв.
м. 16.008
Олекса Олійник з Auburn, N. Y. ч. кв.
м. 16.009
Андро Гела, Passaic, N. Y. ч. кв. м.
12.001.Отсі всі дд., що хотілиб закупити
дальші квадратові метри на город для
укр. народу у Львові зволять ласкаво
звертати ся до нашої редакції, яка по
одержаню 1.00 дол. за один метер,
вишле жертводавцеві сейчас оригі-
нальну посвідку „Сокола-батька“. Щоби
запобічи відразу деяким непо-
розумінням заявляємо, що будемо ого-
лошувати лиш імена тих жертводав-
ців, які закупили квадратові метри
в нашій редакції, або від людей, які
взяли у нас сі посвідки до розпро-
дажи, бо лиш ті посвідки ми маємо
в евіденції. Хто посилає гроші впрот
до Львова, сей мусить жлати, аж йо-
му прийде звідтам посвідка, та евен-
туально головна канцелярія „Сокола-
батька“ пришле імя такого жертво-
давця до оголошеня. Зі згяду однак
на се, що посилає грошей поодинок
до Львова потягає за собою біль-
ше видатків та полученє з більшими
недогідностями так для жертводавця
як і для уряду „Сокола-батька“, про-
симо отсим усіх тих патріотичних Ро-
димців, що мають охоту причинити
ся до закупна площі для Русинів у
Львові, слати гроші не впрот до
Львова, але до „Свободи“. У нас є
цілих 6.000 посвідок, сума — як зда-
єть ся — аж надто велика на нашу
сборну заморську Україну.**ЖЕРТВИ НА „РІДНУ ШКОЛУ“ В
НОРТГЕМПТОН, ПА.**Николай Кравчишин зложив \$1.00
і кличе Гавриїла Онуцака з Catasau-
qua, Pa. і Якова Онуцака з North-
ampton, Pa.Всякі жертви на повнєший фонд
просять ся слати на адресу:

Rev. E. M. Baransky,

Box 2, Northampton, Pa.

Олекса Стороженко.

10)

Марко проклятий.

(Дальше).

— От слухайте. Чотири милі звідси в пущах є остров, наоколо оточений заливом з Сули, болотом і драговиною. На тім острові в горі повикопувані глибокі і великі печери, у котрих, розказують люде, колись, ще за Владимира сьвятого, ховав ся змії; з того часу і остров той прозиваєть ся зміїним. Не один вік минув, а нікому-ж то не доводилось бувати у тім урочищі: одно, не легко було його й знайти, а друге, коли кому й лучалось ненароком зблизити ся до того острова, то з ляком тікали від його. Так на сім острові, кажу, теперички осадив ся з своїм загonom Переяславський козак Кривоніс, той самий, — може чули, — що хutorяне за його лютисть прозвали Вовгурем, а його ватагу вовгурянями. Він прийма до свого гурту, тільки не всякого, а з проби, щоб кождий мав таку силу, як і в його. Хто обнесе тричі біля його куреня дві каміюки, кожда в десять пудів, той йому товариш, хто пість, той йому побратим. Так бачите, хіба тільки одного Кобзу прийме до свого загону; може-б і побратим йому знайшов ся, так той ні до кого не пристає, і до себе нікого не приймає. Та байдуже, знайдуть ся і окреме Кривоніса ватажки, та ще й не один.

— Хто-ж нас на той остров проведе? — спитав Барило.

— Я вас проведу, мині не раз доводилось вже на йому бувати. Там теперички і народу чимало зібралось. Порадимось, прийшла пора підіймать ся; мабуть вже і Хмельницький з ордою з коша рушив.

— А може вже й з Ляхами бють ся, — додав Барило.

— На тім тижні я був в Переяславі, — казав Марко, — і дещо чув. З Варшави Барабану прийшов приказ, щоб він, посадивши реєстрованих козаків на байдаки, поспішав ік Кодакам, на підмогу Степану Потоцькому.

— Як-же воно буде, — загомоніли козаки, — наші кривні, руські, та й будуть бити ся проти нас, своїх братів?

— Тоді скажемо, як воно здіється ся, — одказав Марко.

— А багацько війська у Ляхів по тім боці Дніпра? — спитали козаки.

— У двох гетманів Потоцького і Калиновського буде тисяч з трийцять, та й у Хмельницького чимало того війська: одних братчиків п'ятнацять тисяч, та реєстрованих козаків Полтавського, Миргородського і Гадяцького тисячі чотири буде.

— А скільки ще того народу з України понаходило, — додав Барило, — як команія пруть на Запорожжя; та ще як і Татари дадуть нам підмогу, то завдамо такого чоу Ляхам, що й до нових вінників не забудуть...

Марко витяг з кутка кілька шабел, пістолів, рушниць і сумки з порохом і кулями.

— А нуте, пани молодці, — казав він, розкладаючи броню на долівці, — розбирайте у кого нема, може доведеть ся нам на дорогі спіткати Ляхів, так щоб було чим оборонити ся.

Кобза взяв два пістолі і гвинтівку, а другі побрав й шаблі.

— Ну, теперички на добраніч вам, спочивайте хлопці, — сказав Марко, узявши свою торбу і глек, — а мені треба ще трохи декуди побристити...

— Що воно таке за чоловік? — спитав Барило Кобзу, як Марко виліз із землянки.

— Не вгадаєш, козаче, — одказав Кобза.

— Давно вже ти з ним спізнав ся?

— Торік.

— Що у його в торбі? Носить ся з нею як кіт з салом.

— Бодай тобі не довелось побачити!

— Диво не чоловік; мабуть він не то Ляхів, а й саміснького чорта не злякаєть ся.

— Його чорти лякають ся!...

Кобза не дуже був охочий до розмови. Кокане неначе яким чадом його підкурило, тільки й думки було, що про княгиню Четвертинську. Потомлені сіроми не довго ще балакали і поснули як мертві...

ко і побудив козаків. Повилазили сіроми з земляночки, неначе ті бабаки, і довго протирали очі, поки не прочумались; дуже таки позасинались. Марко приніс їм хліба, сала, фляшку горівки і глек води. Заморивши червяка, козактвo запалило люльки і повело розмову.

— Знаєте, пани молодці, що, — почав Барило, — коли Кривоніс не прийме нас до свого загону, так ми оберем собі ватажком Марка, тай будемо приймать до гурту?...

— А кого-ж і обрать, як не Марка! — загомоніли козаки.

— Пострівайте, пани товариші, — озвав ся Марко встаючи, — не мені бути вашим ватажком, вибирайте собі иншого, а поки я з вами, то буду вашим поводитарем.

— Чом не хочеш бути нашим ватажком? — питали козаки, оточивши Марка, — не треба нам иншого, не треба!

— Не вам мене питать, не мені вам і казати!... — Марко похмуро скинув очима на товариство і його погляд зупинив ся на Кобзі. — Як до чого припадає, так от вам ватажок! — додав він показуючи на Кобзу.

— А поки припадає, — озвав ся Барило, — нехай він випрудить із свого серця княгиню Четвертинську, а не випрудить, то ми з його викурим те коханя порохом!...

— Тай не рівня нам ті князі та пани! — загомоніли деякі.

— Чом не рівня, — перехопив Кобза, — хіба-ж ми не такі люди як і вони?

— Нехай, бач, і такі, — одказав Барило, — так не такі-ж теперички часи, щоб возить ся з тим коханям!

— Як не такі, то й підождем, — одказав Кобза понурившись.

Оттак розмовляли, поки не зійшов місяць, і наші небораки рушили. Довгенько йшли вони за Марком, продираючись гущиною, а там вибравшись на високу гору вийшли на битий шлях, що пролягав іроміж густого лісу.

— Ну, теперички, пани-молодці, — сказав Марко, зупиняючи їх, — ляцький день, а ніч наша; коли спіткаємо на дорогі драпіжників, то не будемо втікати, а будемо бити ся. Огледіть лишень вашу броню і позаряжайте гвинтівки і пістолі!...

Згодом, пройшовши кілька гонів, почувли вони позад себе гомін і тупотню. Козаки зійшли з шляху і засіли в кущах. Незабаром побачили вони чималу юрбу: деякі їхали верхи, а другі йшли пішо, в свитках і високих смуглих шапках. По гомону і одежі зараз пізнали вони, що се не чужі, а свої, і мабуть простують туди-ж, куди й вони. Барило пугукнув і юрба зупинилась, де котрі вхопились за мушкети, а другі за шаблі і стали на готові, а козак, що їхав по переду на добром коню, на той оклик теж пугукнув. Зараз видко було, що бувалий козак і знав запорожський звичай.

— Не лякайтесь, хлопці, — озвав ся Барило підходячи до юрби, — і ми такіж як і ви... Куди йдете?

— На гадючий, чи то-б, на зміїний остров, — озвалось бурлацтво, — до Кривоніса.

— Тай ми тудиж; а багацько вас?

— Двацяттеро і один, та ще стільки у другій ватазі, що пішла попереду.

Сіроми наші зблизились, братались і привитали один одного...

— Здоров був, Барило, — озвав ся передовий вершень, протягуючи до його руку.

— Гнида! — скрикнув Барило, — чи сеж ти, мій голубе? Була-ж така чутка у нас у коші, що тебе забияли Ляхи на Стариці?

— Ні, як бачиш, помилював Господь. Ми з Гунею після побиванок на Стариці помандрували у Московщину і до якого часу там вештались, а теперички знов до вас прийшли, знов почастиєм Ляхів!

Наші козаки змішались із бурлацтвом і пішли по дорогі.

— Відкіля-ж ви теперички? — питав Барило Гниду.

— З Прилуцчини, — одказав старий.

— Що-ж тамечки у вас дієть ся?

— Хвалити Господа, усе благополучно!... Учора Бубнівський протопоп Сьвіт привів чимале військо, і старий Гуня з ним. Так які не повтікали Ляхи, то усіх забияли на макуху, а мніхів До-

рички їду, щоб порадитись із Кривонісом.

— Не зустрівались із вами Ляхи?

— У вечері вже, як вийшли з гаю, де спочивали, стріли п'ять жовнівів, трьох-же вклали, а двоє втекло.

— Сьогодні буде чим порадувать Ярему! Запінить він із серця свою руду бороду, бо й ми йому багацько шкоди наробили!...

— Не то ще буде. Заллемо ми й йому самому горячого сала за шкуру!

Як отак розмовляли, почувли десь далеко стрільбу.

— Чи не наші бурлаки бють ся? — озвався Гнида прислухуючись.

Стрільба ставала частіш, почувсь і гомін, і все зблизалось до їх, а там разом замовкло й затихло. Барило метнув ся по дорогі, щоб довідать ся, що там здіялось, а тимчасом ватага по троху подвигалась. Згодом повернув ся Барило.

— Пострівайте, хлопці, — прошепотів він, — жовнівів іде чимала купа!... Не розгледів добре, а здаєть ся, кілька чоловік наших ведуть на арканах!

Марко зупинив юрбу.

— Ховайтесь у кущі, по обох боках шляху, — казав він, розділяючи ватагу, — а кінні їдьте собі назад, щоб вас не вздріли Ляхи; а як крикну, разом виходьте, піші з ліса, а кінні поспішайте на зустріч Ляхам і луїть драпіжників!

Духом піші поховались у кущах, а кінні одіхавши з пів гонів, на повороті шляху зупинились; а тимчасом і Ляхи стали зближат ся. По переду їхав пан хорунжий, а за ним жовнівів вели на арканах чоловіка з вісім бурлак; потомлені і голодні собаки бігли за кіннями, висолопивши язика. Тільки зрівнялись вони з засадою, як вихопивсь із кущів Марко і гукнув молодечьким покрикком. Прожогом вискочили козаки і поперли на Ляхів: хто рубав, хто стріляв, а хто й просто давав добрих стусанів у печінки... Перелякані жовнівів несподіваним нападком хапались за палаші, за пістолі, деякі дали драпака, а тут їм на зустріч і кінні наскочили!... Не чулись Ляхи, як їх чоловіка з двайцять на місці уклали; небагацько з них прудко пробілились і втекли. Се були ті самі жовнівів, що шукали і гнались за нашими небораками, тай знайшли таки їх собі на лихо... Зараз порозинали вірвовки, якими були повязані бурлаки, та як роздивились, і пізнали своїх!...

— Бач, так я й думав, — сказав Гнида, — що вас дурнів спіткали Ляхи!

— Та нас же, — одказували вони, чухаючи потилицю, — застгали тамечки біля березового хреста, де казали підождаць вас!...

— Хіба-ж нікуди було гаразд сховат ся?

— Та ми гаразд таки й сховались, — озвав ся один із ватаги, — так поснули-ж, а тут де не взялась бісова собачня, донюхалась і загавкотіла, а я ропажа шляхта набігла, деяких побивали, а нас, отсе як бачите, на арканах повели. Хотіли було й нас порізати, так хорунжий і каже: „Оведемо сих до князя Єрмії і скажемо, що се ті самі харизми, що пана Щуку і патера позабивали“.

— А бодай вас, дурнів!... Чогож стоїте, як телепні, — гримнув Гнида. — Забирайте броню у забитих Ляхів, тай рушаймо, бо як опізнимось, то не знайдем і човнів, ні на чім буде й на той бік острова переплуті.

Бурлаки метнулись до забитих Ляхів і вибирали собі броню, а Барило дорізував тих, що ще хрипіли, приговорюючи: „В своїй хаті і скипка бе!“

Дійшовши до березового хреста побачили вони: де-не-де попростягались на шляху шість трушів бурлак!...

— Бачу, не всіх дурнів порізали, — сказав Гнида скинувши оком за забитих, — теперички мабуть де-небудь із переляку так поховались, що й з собаками їх не знайдеш.

Од хреста продирались уже сіроми густим лісом. Марко йшов попереду, приглядаючись ік деревам: то простує до дуба, на котрім понаносили гнізда гайвороня, то поверне, дійшовши до дрихлявого пня; а тимчасом козаки гукали, скликаючи товаришів, що позабігли од Ляхів з передом, як про-

одкликат ся втікачі, як жаби з болота, аж поки не зійшлись до купи.

На сьвіт займалось, як вони спустившись з кручі опинились біля Сульського залива, що оточує зміїний острів. По середині того залива було плесо, а з берега позаростало очеретом, рогозом і оситнягом. По той бік залива підіймалась висока гора, вкрита одвічним лісом, і скільки оком кинуть, мріла темною полозою, між густою зарослею чагарника. По сім боці залива, понад самим берегом, простягалась доріжка, по котрій стрічкою сунулись козаки піші й кінні, а за ними, за кождою ватагою, везли на підводах мішки з борошном, сухарями, різаних кабанів, і другу харч, і гнали скотину на теж. Тяженько подвигались ватаги по доріжці, не чутко було ні гомону, не бряжчала й броня; неначе чорні хмари перед бурєю сунулись вони і збивались до купи!...

Оттак дійшли вони до перевоза, де в завширшки залива було широке плесо. Кінні козаки переходили у плав, а піших і запаса перевозили лоцмани на човнах і каюках. По той бік перевоза, на острові, виднілись розкоти і редути, насипані під горою по обом бокам дороги. Марко зупинившись біля перевоза, обернув ся до товариства.

— Прощайте, пани молодці, — з тиха промовив він, — промагай вам Бог; теперички і без мене втрапите до Кривоніса.

— Куди-ж се ти, Марку? — запитали козаки, — не покидай нас, зостань ся з нами!...

— Не можна, товариші, треба ще й другим деякої помочи дати, треба й до князя Єрмії навідаць ся!... Прощайте!...

З остатнім словом Марко повернув у гущину і щез за кущами!...

Довгенько таки простояли наші сіроми біля перевозу, вже й сонічок зійшов, вже й поснідали чим знайшлось, поки дійшла до їх черга переправлять ся. Перепливши на той бік, аж здивувались вони, побачивши таку силу народу. Скрізь, де вони не проходили, під кождим деревом, кущем, кишіло людом. На гілях висіли обідрані волові і баранячі туші, різали мясо і клали в казани; по під горою повикопувані були печі; де замішували тісто, а де печений уже хліб шматували на сухарі і розкладавали на ряднах сушити. Інші збились біля кузень, лагодили броню, острили шаблі, насажували на списи ратища і виливали кулі. Були там молодці і дівчата: деякі порались біля печей і каминів, а другі шили козакам сорочки і одежу, та вшивали лантухи на сухарі. Де-не-де сьпівали кобзарі про Вінцеслава, що нагнав Жидів у Польщу, та малого Гирею!... Місцями вивішували на списках свитки і запрошували прибулих козаків поснідаць. На прегалинах вигравали скрипці і сопілки, торохтів бубен і козацтво, ударивши лихом об землю, садило гайдука і вибивало тропака. Вештались тут попи й дяки, що покидали свої парафії, втікаючи од драпіжних ксьондзів; були й крамарі, цехові, чумаки і запорожчики в червоних жупанах і кабардинках; не було тільки панів, бо тоді ще на Україні не було й чутки про їх. Пройшовши кілька гонів, Кобза став розшитувать, де Кривонісів курінь?

— Аж там, на самім кінці острова, — одказували люди, усміхаючись, — де печери, тамечки осадив ся він з своїми вовгурянями, тай глита Ляхів, неначе той змії, що колись тутечки ховавсь та людий ів.

— Та кумедно-ж і граєть ся він з Ляхами, — додавали другі, — неначе кіт з мишкою.

— Хто-ж тут у вас порядкує? — спитав Кобза.

— Нема ще нікого, — загомоніли козаки, — Кривоніс прийма до свого загону тільки богатирів, так отсе теперички збираємось обрать собі свого ватажка, так нема-ж у нас, на приміті такого, як би нам треба.

— Дурний, бачу, вап Кривоніс, — озвав ся Барило, — на віщо теперички богатирів? Куля й вола повалить.

— Та вжеж його не навчип, — бубоніли люди, — завзятий таки він з біса чоловігя.

Розпитавши дорогу, наші козаки, а за ними і другі рушили до Кривоніса по протоптаній стежці!...

КАЛЕНДАР.

СЕРПЕНЬ.

н.ст.	Дні	Руські свята
22	Четвер	Матей апост.
23	Пятн.	Лаврентія м.
24	Субота	Євпла, Клявдій
25	Неділя	Фотія і Аник.
26	Понед.	Максима
27	Вівтор.	Теодозія Печ.
28	Середа	Усп. Пресв. Бог.

НОВИНКИ.

Убийство руського робітника польським наставником. Myslowitzer Anzeiger приносить в ч. 88-ім в 1-го с. м. нотатку, про звірське убийство, якого допустився польський наставник (Koksmester) Подкова на особі руського робітника Малинич. Справа мала ся так: Недавно зник безслідно в копальні Falvahuette на пруській Шлезьку руський робітник Малинич, зайнятий при випалюванні коксу. В якійсь час пізніше, заняті у фабриці робітники, відкрили в одній газовій печі зуглене тіло, яке дало причину до здогаду, що розкопавши тут о згаданого руського робітника Малинич. Близькі розсліди потвердили сей догад і навели на слід убійника, яким є польський наставник Подкова. Погибший Малинич позичив іменню Подкові 560 марок, яких йому сей не хотів віддати, а надто хотів прийти в посіданє і прочого заощадженого Малиничем гроша і користаючи з нагоди, струтив його недавно в отвертий газовий котел. Тіло погибшого трагічно Малинич лежало в кітлі кілька днів і було би звугліло на попіл, наколи би випадком не поміг відкрити незвуглених його решток. Звірського злочинця, який вів розгульне житє, арештовано, при чім прочі робітники хотіли його на місці злічувати. Вступне слідство показало, що від якогось часу згинуло безслідно більше число робітників в сій самій фабриці, а переведена у Подкови ревізія виказала, що легітимаційні папери пропавших безслідно робітників знайшли ся всі у Подкови так, що заходить оправданє підозрінє, що всі вони погибли подібно як Малинич, а заощаджені ними марки присвоїв собі звірський убійник.

Капітан Сміт живе. Ми ще не забули страшну катастрофу „Титаніка“. Нам ще в пам'яті „геройства“ мільонерів, як то они „потопили ся“ а пасажери 3-ої класи „уратовали ся“ та як капітан стояв до останньої хвилини на горішнім покладаї. Тепер почнає ся знов цікава історія. Петро Праял присягає ся, що в четвер 18 липня в Балтімор говорив з Смітом, капітаном з потонувшого „Титаніка“. Праял був офіцером на кораблі, подорожував з Смітом через 17 літ і був його близьким приятелем. В четвер рано, каже Праял, побачив наближаючого ся Сміта. Праял підійшов до него і привітав: „Як ся маєте капітан Сміт!“ Тоді, каже Праял, капітан відповів: „Дуже добре Праял але прошу не затримуй мене, я маю інтерес“. Праял йшов в слід за ним аж на станцію, де Сміт купив білет до Вашингтону. Ведаючи до потягу ще звернувшись до Праяла і сказав: „Будь здоров Праял, колись ще побачимо ся“. Праял є тверезий чоловік і присягає ся, що говорить правду. Він каже, що Сміт певно чудом (!) уратовав ся, а бояв ся показати своє лице перед світом. Сестрінець Сміта мешкає в Балтімор, але уже через кілька днів ніхто його не видів.

Звірські знущання. В Омську відбула ся сенсаційна розправа з при-

воду знущання і тортуровання політичних в'язнів. На лаві обжалованих засідав поліцеймейстер Карамішов і шістьох поліцейських офіцерів. Акт обжаловання навів між іншими такі їх злочини: При слідстві вкладали в'язням на голову кліщі, які відтак вбивали в голову при помочи шпур, по розкуттю в'язнів вкладали їх на землю і бити дрютинами нагаями в п'яти, поливаючи від часу до часу зимною водою, а на кінець копано зболілі ноги чобітьми. Одному в'язневі виливали по одному волоску борода, а другому відтигали тупим ножом, після чого вкладали в уста спеціальний прилад, в котрий ударювано молотком. Всіх обжалованих віддано до поправних баталіонів.

Спосіб проти морської хвороби. Загально відомо є морська хвороба. Коли би не вона, то морської подорожі уживало би багато, людей для приємности, нині однак відбуваєть ся морську подорож з konieczности, а вже рідко коли для приємности. Від давна вже придумувано проти сеї хвороби найрізномордніші способи, але вже та обставина, що тих способів є так багато, вказує, що ні один не є певний. В останніх часах директор корабельних варстатів в Гамбурзі, Фрам придумав на морську хворобу спосіб, котрий не зовсім усуне, то що найменше значно улекшить морську хворобу. Не улягає сумнівови, що причиною сеї хвороби є колибанє корабля на всі боки. Щоби тому запобігти, уложив директор Фрам на споді корабля бочки з водою. Се урядженє виглядає ось як: На споді корабля знаходять ся по обох його боках два збірники получені з собою в долині поперечною трубою, так, що коли корабель перехилиє ся, може вода вигідно переливати ся з одного збірника до другого. Таке урядженє запобігає колибаню корабля до сеї степені, що навіть на повнім морю виносить се колибанє ледви п'яту часть рухів корабля без сего приладу, а се зменшує колибанє корабля до сеї степені, що вже запобігає морської хвороби зовсім. В сї уладженя проти морської хвороби заосмотрило ся вже кільканайцять кораблів гамбурсько-американського перевозового тов-а. Те саме роблять тепер зі своїми кораблями і інші корабельні товариства до комунікації межі Европою, Америкою і Африкою.

Трагікомедія. Віденські дневники доносять про дійсну судову трагікомедію. На передмісті Рагніц біля Градцу, робітник Кадлер в переході лісом побачив висільника на дереві. Кадлер видріпав ся на сусіднє дерево і відтяв висільника, який впав на землю, потовк ся трохи о коріні дерева, але небагом прийшов до себе і пішов до дому. За кілька днів одержав Кадлер візване до суду. З триюмфом розказував, що йде по нагороду за уратованє житя. Якеж було його зачудованє, коли йому відчитано, що його обжаловано о проступок проти безпеки житя через... необережне відотненє висільника. Потім серед загальної веселости публіки відбула ся розправа. Очевидно Кадлера увільнено. Після вироку Кадлер закликав: „Присягаю, що хочим цілий ліс висільників побачив, то жадного не відітну“.

Грабіж монастирів в Росії. В останніх часах в Росії розбійники дуже часто нападають на монастирі та грабують їх. Недавно ограбили один женський монастир в кутаїській губернії і один в тифліській губернії.

Як поводити ся підчас спеки. Паризький дневник „Matin“ поставив славному гігієністові в Парижі Е. Давенієре питання, яких застережень нале-

жить придержувати ся з огляду на здоров'є в часі великої спеки. На се дав На се дав Давенієре 10 порад, які звучать: 1) Рано треба мити ся дуже старанно. 2) Належить носити вигідний і легкий ясный одяг. 3) Проходжувати ся в тіні і зовсім помало. 4) Несвіжих страв не належить їсти зовсім, а сирі страви не за часто. 5) Не належить пити нефільтрованої води, навіть підчас найбільшої спраги. 6) Повинно ся пити як найменше, щоби не пітніти. 7) В день належить вікна добре замикаати. 8) За те ночію отворити вікна. 9) Спати лише під легким накривалом. 10) Ті поради треба перечитати добре хоч кілька сот разів і точно їх придержувати ся.

Архієпископ злодієм. Російський архієпископ Пітіріма закрив і розтратив 60 тисяч рублів церковних грошей. За сим приміром йдуть також молодші попи. У Кременчуді є церковна фабрика свічок, якою завідував диякон Лукіанов. Остання ревізія викрила, що Лукіанов закрив 8.500 рублів. У Росії, де тільки зачнуть робити правдиву ревізію, там все викривають злодійства.

Напад на військову касу. Недалеко міста Ровна, коло Варшави, напали бандити на військову касу, перевожену до гарнізонного міста асистенції одного офіцера. В касі находило ся 200 тисяч рублів. Бандити застрілили на місці візника, а офіцер зіскочив з воза та приказав жовнірам як найскорше втікати з касою. Сам добув револьвера та почав стріляти до напасників. Коли однак вистріляв всі набої, напали бандити на нього, замордували його та зрабували від нього 5.000 рублів і золотий годинник. На співшу військову поміч пустила ся в погоню за бандитами, які однак втекли за сей час утечі. Труп вірного офіцера перевезено до гарнізону.

Довгий сон. Як доносить київська „Рада“ в селі Покровська Богачка на Полтавщині, заснула летаргічним сном жінка і спить вже цілий тиждень.

25 ветеранів з р. 1812 живе ще в Росії. З нагоди наміреного святкування століття спалення Москви вибрано комісію, як мала зайняти ся вишуканем наочних свідків наполеонських випадків. Комісія потрапила дійсно віднайти 25 таких свідків, з котрих найстарший Яким Вінтомюк, має 122 роки і брав чинну участь в повстанні проти Наполеона. Стодесятилітній селянин Жук розказує як збирав кулі на побовищі під Кульгово. Замітно що всі дідугани селянського стану. Один з них, Новіков, що маючи 19 літ брав участь в боротьбі під Смоленском, не бере ніякої пенсії і живе з праці рук своєї 90 літньої жінки, що є прачкою. Всі старці возьмуть участь

в московських торжествах на кошт держави.

Статистика землетрясень від різдв Христова. Англійський природописець Мільн оголосив саме генеральний каталог, в яким згадує про всі землетрясеня, які замічено в часах християнської ери. Поминаючи малі, неправильні потрясеня, що були відгомонам великих катастроф, подає він число дійсних трясень землі на більше як 4.000. До 650 року по Христі начислено їх 91, отже пересічно припадало по 14 в однім століттю. Від 650 до 1650 було їх 1.099, отже більше ніж по одному землетрясеню в однім році. Від 1650 до 1850 занотовано 11 в однім році, а від 1850 до 1859 аж 31. Треба догадувати ся, що від 1859 року реєстрували природознавці всі значніші потрясеня. Перегляд тих катастроф за останні часи стверджує, що в другій половині 19. століття виказують потрясеня нашої планети незвичайну рівномірність.

Жидівська держава в Африці. У Відні радив під проводом Ізраїля Пангвіля зізд жидівських територіялістів. Ся партія повстала з відлуги сионістичної партії перед кількома роками. Територіялісти змагають до узискання від одної з колоніальних держав більшої області, до якої хотять спрямувати жидівських переселенців з Росії. На віденській конференції раджено головню над проєктом колонізації Анголії жидами, а португальський парламент ухвалив навіть закон, який будучим жидівським переселенцям в Анголії уділяє деяких автономічних прав. Зізд ухвалив вислати виправу для розслідження колонізаційних умовин в Анголії.

Оригінальна желізниця. Messagero розказує про незвичайно оригінальну желізницю, котра ще досі курсує між двома провінційними містечками Японії. Ся желізниця має вози широкі всього на 60 сантиметрів а такі низькі, що найнижчий чоловік не годен в них стояти. Кождий подорожний мусить весь час сидіти. Та найоригінальніше є се, що ся желізниця не посуває ся вперед силою пари, лиш силою людей. Сильні хлопці стають позаду поїзду і пруть своїми плечима поїзд вперед очевидно лиш до гори. З гори сідає ся „людська локомотива“ на дахи возів і їде з пасажирями на діл. Подорожні, як вправне Messagero з оригінальною флегмою любують ся поїздкою сеї оригінальної желізниці.

Бідному вітер в очі. Один бідний ремісничий хлопець, мандруючи з нужди по Німеччині, продав у дорозі через Шпесарт за три марки свій льос австрійської державної лотерії. Тепер той що купив, якийсь Кайзермілер із Лянгенберга виграв на той льос 60 тисяч корон.

Дім А. ГРОХОВСКИЙ СП. Банковий

наслідник **Л. В. ШВЕНН** власник

ОПАДІСТЬ се відстава багатства. Не скупість веде до масти, а розумне складанє грошей в чеснім, поважнім банку, який дає гаранцію і виплачує процент від вложений грошей.

ВИСЛАЄМО ГРОШІ в порукою, що адресати одержать їх протягом 10 днів. Телеграфічною дорогою за 24 години. Вислає гроші по найдешевшій курсі.

ШИФЕРТИ до і в Старого краю на всі найліпші і найповніші корабельні лінії по компанійних цінах.

БАНДЕЛЯРІЯ НОТАРІАЛЬНА влагоджує всякі документи австрійські, російські і німецькі, які потверджує консуль, так що суть важні в краю.

Навшня зложена в касі
ОДНОВІ в сумі
100.000.00. Доларів

У власнім імаху: 292-294 Bedford Ave. per Grand Str.
Brooklyn, N.Y., і 111-115 East 7th Street, New York, N.Y.

Відозва

ДО ЛЮДСЬКОГО МИЛОСЕРДЯ!

Страшне нещастє навістило дня 27-го цвітня с. р. село Сторонибаби, повіту золочівського. Наглий пожар протягом одної години змів з лица землі ціле село, полишаючи на місци достатків купи попелу і згарш. Згоріло 80 господарів, около 40 штук худоби і безрог, так що около 300 душ лишило ся без хліба, сорочки і даху над головою.

Повістало тільки пять господарств на однім кінци села і кілька на другім кінци поза селом. З тих лише 3—4 заможніші господарі, а прочі самі бідаки-халупники. По тих кількох хатах дусить ся по 5—7 родин і буває таке, що в одній хаті є 5 колісок немовлят. В селі плач — страшний вираз нужди, голоду і розпуки. Голодна худоба ричить, а загальний брак паші в околиці збільшає нещастє, так, що селяни за безцін випродують худобу. Одним словом образ спустошення як по татарських нападах.

В тім страшнім нещастю звертаємо ся з благальною просьбою о поміч до людського милосердя. Наше село нікому не відмовило помочи в нещастю і то нас осміляє других о поміч просити. Звертаємо ся проте з просьбою до Всечесних Отців духовних, щоби були ласкаві оголосити про наше нещастя в церквах та просити милосердних людей о поміч для нас. Так само просимо Хв. Відділи Р. Н. Союза, щоби були ласкаві зложити від себе хоч які такі грошеві датки, бо найменший зітре не одну слезу в очий нещасливих погорілців. Вкінці просимо всіх милосердних людей прийти нам в нещастю з помочю, бо наше положенє розлучливе. Грошеві жертви тим більше потрібні, що 15 хлопських дітей, які ходили до гімназії, будуть мусіли покинути школи, бо їх батьки крім одного погоріли вовсім.

Ласкаві жертви враз з виказом Вп. Жертводавців просимо слати на адресу „Свободи“ 83 Grand Street, Jersey City, N. J. а „Свобода“ їх зашле на адресу Ратункового Комітету погорілців в Сторонибабах, пошта Красне, Галичина.

За найменшу жертву з гори складаємо сердечну подяку в імени голодних і неоди́тих дітей, в імени дітей жадних науки та в імени всіх погорілців.

В Сторонибабах, дня 2-го мая 1912.

о. Карпо Вінтоняк,

Володислав Козіцький, предс., Павло Стадник, заст. предс., Григорій Микитюк, секретар, Тимонко Дідух, Мелетій Іванців, Микола Стадник, Михалко Іванців, Ілько Цюкан.

БЕЗ ЛАЙСНЕСУ.

Надходить пора, коли всі продавці вина зголошувати ся по державне дозволенє, без якого не вільно спродувати ніяких препаратів, вимагаючих до своєї фабрикації алькоголю. Нашим бажанєм є поінформувати наших бизнесменів, що Трінера Американський Еліксир Гіркого Вина не належить до тої категорії, бо се є препарат медичний. Його можна продавати без урядового лайснесу. Трінера Американський Еліксир Гіркого Вина є дуже добрим ліком в усіх недугах жолудка, кишок як немешне в хоробах утроби, анемії, нервозности, ревматизму і невралгії, спраги, вітрів, обструкції, заворотів голови та жовтачки. Усі ті, що тяжко працюють чи то фізично чи умово, навіть тоді, коли зовсім здорові, повинні час від часу уживати того ліку перед сном; немешне повинні його уживати всі жінки, що тяжко працюють. По всіх другесторах.

JOS. TRINER

Повідомленє.

THE EUROPEAN COLONIZATION COMPANY,
441 Drexel Building, Philadelphia, Pa.

Отсим повідомляє ся, що Руська Колонія в West Millville розвиває ся дуже скоро, бо до того часу розпродано перейшло 1000 акрів землі, а переважно позакуповували самі Русини.

Тепер розпочали парцелювати кількост акрів цілком близько при місті Millville. Та нова парцеляція лежить в середині меж двома „стрітами“: одна веде до міста Bridgeton, а друга до Carmel. Та, що веде до міста Bridgeton курсує нею „Стріткара“ між Millville а Bridgeton, а та що веде до Carmel незадовго між Millville а Carmel буде так само іти „Стріткара“.

Ся земля є дуже добра а положенє чудове і гарне. Земля суха, рівна і дуже урожайна. Інтересовані приджайте, не відкладайте на завтра. Нині Вам добре сю землю оглянути і випробувати, бо в сусідстві Руської Колонії є сотки фарм, які управляють переважно Американці.

Ся земля є попарцельована по пять акрів, але хто годеє, може купувати кілько хоче парцель. В тій парцелі одна 5-акрова фарма коштує \$376.00. Лише треба дати \$100.00 задатку, а решта на виплат, \$5.00 або \$10.00 місячно. Хто платить згори, дістає опуст 5 процент, і до того, протягом двох-трох тижнів дістане чистий „дід“ „Guarantee Deed“ або по нашому „Інтабуляція“.

Родимці! Чи не добра для Вас спосібність? Кождий з нас мріє щоби бути незалежним, не слухати фабричних трубів та гуків, або спускати ся в підземні майни. Як закупите в West Millville кавалок землі, то відчуете що ушасливились себе і свою родину, бо всі житєві средства будете мали свої і не будете потребувати платити високі ренти. Не одні купуйте „лоти“ і платите за них високу ціну, або кілько то з нас закупують фарми в пустинях, де нема ні міста ні фабрик. О тім вже писалисьмо що тут є мілліонові міста, що тут є цивілізація, що тут що години трен іде з Philadelphia до Millville і з Millville до Philadelphia, а тикет коштує Вас лише \$1.32 в обі сторони.

Тоті що уже позакуповували а перемудують ся на свої фарми. Компанія обіцяє їм дати 5 акрів даром, де будуть могли побудувати Школу, Церков і інші інституції які громада буде потребувати.

Родимці! Спішіть, доки маєте добру нагоду. Прилучіть ся до тих близько 100 родин, котрі до тепер у нас закупили землю а побудуємо велике, богате і красне руське місто.

Можете приїжджати кождого дня і оглянути сю землю, або пишіть по руськи з повним довірем.

В нашім бюрі займають уряди Русини.

THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
441 Drexel Building, 5th & Chestnut Sts,
Philadelphia, Pa.

Великий Баль

устроює Братство сьв. Володимира від. 3 Р. Н. Союза, в Оліфант, Па. в понеділок, дня 2-го вересня с. р. (Labor Day).

ПОЧАТОК О 9-й ГОД. РАНО.

На тім балю буде ся приймати нових членів без вступного а до Союзу після статутів.

Котрий член Братства сьв. Володимира не явить ся на той баль, заплатить 2 долари кари.

Ану Братя покажім, що наш Руський Нар. Союз росте і буде рости.

Комітет.

Allentown, Pa.

Торжество благословення нашої греко-католицької церкви відбуде ся

в неділю, дня 22. серпня 1912.

Всіх оо. Духовних в околиці, як і Пов. Братства сердечно запрошуємо.

Служба Божа о год. 10-й рано.

о. Нестор Дмитрієв, предс.,
Іван Собчак, секр.

ПОЗІР!

Русини з Cohoes, N. Y. і околиці.

Заходом сьлівацького Тов. „Бандурист“ в Cohoes відбуде ся

в неділю, дня 25. серпня с. р. о год. 7-й вечером в гали церковній театральне представленє

„СТРАЙН“

спецічний образ в трох діях в житя хліборобів в галичині Н. Струтинського.

получене зі сьпівами і деклямаціями.

Управитель хору і режисер п. С. Ягелло.
Ціни місць: І-рядні 35 ц., ІІ-рядні 1 прочі 25 ц.
Діти 10 центів.

Весь дохід призначений на гр. кат. церков в Cohoes, N. Y.

ПОЗІР!

ПОЗІР!

Кождий Русин повинен мати славу Літургію (св. Службу Богу) Східно, греко-католицького обряду в Англицьким явці, щоб в Америці він і його діти та приятелі могли на всякий час знати, ама вона є по англицьки. Прощу набути отже

Літургію сьв. Йоанна Златоустого

в першому славянським і англицьким явищем, переведену черев Др. Андреа І. Шинмана.

Ціна 25 ц.

P. J. KENEDY & SONS

44 BARCLAY STREET, NEW YORK, N. Y.

NEW YORK CITY.
500 E. 11-th St.

РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР,

виписує різні українські і інші костюми на представлення і характеризує по низьких цінах. Замовлення приймає що найменше на 8 днів перед представленням.

Петро Ярема

РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

виписує кермі на весілля, хрестини і всякі другі забави.

115 Ave. A., NEW YORK, N. Y.

Телефон: Orchard 2568.

R. J. Glick

Агент асєкур-ційний від огни.

Офіс находит ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING (15—30)

SHAMOKIN, PA.

Вже вийшла нова, довго ожида́на книжка, а то **ВЕЛИКИЙ РУСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ ТЛУМАЧ, п. з.:**

„ПРОВІДНИК“

або практичний підручник до науки англійської мови в короткім часі без помочи учителя.

ПРОВІДНИК сей обнимає 320 сторін друку великого формату а містить: руську і англійську писану і друковану азбуку, легку практичну граматичу, розговори на всякі случаи, гарний і повний англійсько-руський і русько-англійський словар, поділ часу, міри, ваги, взори англійських і руських листів і т. д. — Ціна Провідника \$1.50, в полотняній оправі з золотим витисном \$2.00. — Крім сего поручаємо нові книжки, які Руська Книгарня видала на днях своїм накладом або закупила: 1) 36-ричник церковних пісень під нотами 60 цнт., 2) Чому поли не женять ся? 10 цнт., 3) Чого учив Ісус Христос? 15 цнт. — Пишіть за нашими Катадьогами на адресу:

RUSKA KNYHARNIA, 850 Main Str., Winnipeg, Man., Canada.

Позір! Українці! Позір!

Если хочете украсить свою хату так, щоби можна пізнати що там живе Українець, то прошу прислати одного доляра (\$1.00) а за се одержите чотири гарних портрети наших славних синів України: Тараса Шевченка, Івана Котляревського, Мирослава Січинського і Адама Коцка.

Сі портрети суть величини 16x12 цалів, чудової роботи.

З сего часті доходу призначена на українські школи в Галичині і для того ся спродан буде тревати тільки 14 день. — Гроші посилати в рекомендованих листах на адресу: WALTER SEMENIUK, 3236 CHESTNUT ST., PHILADELPHIA, PA.

23

Слухайте нано! Не дайте себе вивискувати! Чи знаєте про те, що шифкарти подевелили? Хто їде до краю, сей нехай не платить більше як 23 дол. за шифкарту! Тільки належить ся! Тільки ми беремо! Експресові пароходи! Пишіть тільки до нас! Довідаєте ся правду!!!

ДОЛЯРИ ШИФКАРТА ДО КРАЮ.

Особи́жають! Домовий харч! Даємо нічліг! Відста́вляємо пакунки! Вирабляємо вільний переїзд через границю! Шукаємо за костюмерами аби їх відоводити а не вивискувати! Переконайте ся! Шліть завітатку 2.00 дол. або пишіть по інформації.

\$28 дол. ШИФКАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ \$28 дол.

AMERIKA EUROPE CO., 2 Carlisle Str., New York City. Число телефону 3459 Rector.

BULL DURHAM — ПЕРВОРЯДНИЙ ТЮТЮН. Улюблений гатунок через 52 літ.

52 літ заслуженої слави — се найліпша рекомендація тютюну „BULL DURHAM“. Про його якість євдичить і та обставина, що попит за ним стоїть поміж усіми іншими родами всіляких тютюнів. В однім тільки минулїм році розійшло ся „BULL DURHAM“ тютюну 352 міліонів мішочків.

„BULL DURHAM“ надаєть ся так добре до фак як і на папіроси. Продаєть ся в муслінових мішочках по 5 центів за штуку; в одного такого мішочка буде найменше 40 папіросів. За таку малу ціну! дістаєть найліпший, найчистіший тютю, котрий своєю якістю перевищає всі інші гатунки. Переконайте ся самі і скажіть, чи знаєте який инший тютю, котрий смакував би Вам більше ніж сей славний

Правдивий

“BULL” DURHAM

ТЮТЮН ДО КУРЕНЯ В ЛЮЛЬЦІ І В ЦИГАРЕТКАХ.

10 звичайних цигареток коштує 5 цнт.
10 ліпших цигареток коштує 10 цнт.
10 найліпших цигареток коштує 25 цнт.

А ВИ МОЖЕТЕ СКРУТИТИ СОРОК ЦИГАРЕТОК З ОДНОГО ПОЛОТНЯНОГО МІШОЧКА З НАЙЛІПШОГО ТЮТЮНУ „БУЛ ДУРГЕМ“. ДІСТАТИ МОЖНА ВСЮДИ.

Пачка цигаретових паперців дає ся даром.

D198

BLACKWELL'S DURHAM TOBACCO CO. STOCK OWNED BY THE AMERICAN TOBACCO COMPANY

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГолошень В „СВОБОДІ”.

1) ОГолошення БИЗНЕСОВІ, які йдуть довгий час (від 3 місяців до року) платять ся після спеціальної тарифи, яку інтересовані дістануть на жадане листовно.

1-о, 2-о або 3-и разові ОГолошення БИЗНЕСІВ по 3 цнт. від слова за кожний раз.

ДРІБНІ ОГолошення, як: мітинги брадтв і товариств належачих до Р. Н. Союзу поміщає ся безплатно один раз в рубриці „Рух в Відділах Р. Н. Союзу”.

ОГолошення ПРЕДСТАВЛЕНЬ ТЕАТРАЛЬНИХ І БАЛІВ по 2 центи від слова для брадтв і товариств належачих до Р. Н. Союзу, а для товариств неналежачих до Р. Н. Союзу по 4 центи від слова.

ПОШУКУВАНЕ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за найменше 10 слів.

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і інші по 3 центи від слова.

ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центів від слова за найменше 10 слів.

Одноразове оголошення адреси 25 цнт.

2) Належитість за всяке оголошене мусить бути прислана з гори та в цілости. В противнім разі оголошене безсильно не поміщає ся. Належитість за дрібні оголошення можна присилати також поштовыми марками.

3) Кожде оголошене мусить бути в редакції на тиждень перед датою виходу того числа часописи, в яким воно має бути поміщене. Оголошене телефоном не приймає ся.

4) За зміст оголошень або за відвічальність оголошуючих ся в часописи фірм редакція не приймає ніякої відвічальности.

5) Кого-б скривджено, або з ким зле обходжено-б ся в тій фірмі, яка оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить редакцію, а коли подасть достаточні докази ошущства, викине ся оголошене несовісної фірми; крім сего редакція доложить всіх старань, щоб ошущта потягнути до відвічальности.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголошене, не подаючи причин.

7) Редакція має право жадати від фірм або незнаних осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бизнес чесно і дійсно зможуть додержати того, що обіцяють в оголошеню.

8) В оголошеню мусить бути тільки правда. Редакція має право відкинути всяке підозріле оголошене.

9) Оголошення мусять бути писані пером, виразно і на одній стороні паперу.

10) За дрібні оголошення редакція не всилає ніяких поквитовань.

Молочні фарми. Фарми 200 акрові, величезні гарні забудовля, 20 коров, Holstein коні, машинерії, тельса; ціна \$4000, вилата \$1000. Дохід за молоко \$7.00 денно. — Фарми 100 акрові, гарні будовля, 12 коров, коні, тельса; дохід з молока \$4.00 денно. Ціна \$2000; вилата \$700. Ріжні менші фарми. Даємо 15 літ часу, 5 процент. Церков на фармах. Много Русинів.

Julian Raymond

P. O. BOX 983, LOWVILLE, NEW YORK.

ПОЗІР! **ПОЗІР!**
Усі ті, що змінюють свої адреси.

Експедиція нашої часописи просить усіх тих Вп. Родимців, читачів нашої часописи, які змінюють місце свого побуту чи помешкання, повідомлювати про се адміністрацію „Свободи” після поданого нижше взірця:

Член відділу Р. Н. Союзу ч.

Імя і назви моє звучить

Моє стара адреса звучить

Пробу посилати „Свободу” на нову адресу, яка звучить

Просимо зятимати собі сей взірець і після того взірця змінити, в разі потреби, свою адресу.

СВОБОДА

Одиноний руський адвокат на цілу Америку.

Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПКА,

полагоджує всі справи американські. Понеже др. Ю. Чупка був адвокатом в Галичині, для того полагодить Вам найліпше всі справи процесові, спадкові і війскові в Галичині, спорядить повномочія, контракти і всі правні документи і перепровадить інтабуляції. — Адрес:

Dr. Julian Czupka,

P. O. 372. 3 N. Main Str., WILKES BARRE, PA LUZERNE CO.

ЖІНКИ! Учіть ся акушерії в нашій школі або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. Станьте ся незалежними. Наука триває 3 місяці; по її скінченню видаємо диплом. Адресувати: Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery, 229 E. 14th Street, New York, N. Y.

фарми! По що Вам їхати до Канади або до Альберти, коли тут в околиці Пітсбурга в Албїон, Па. суть добрі а тані **ФАРМИ НА ПРОДАЖ.**

Земля добра і урожайна, воздух і вода знамениті. Нас тут є около 18 руських фамілій. Обходжене ся з людьми тут добре. Зі всіма питаннями що до тих фарм прошу удавати ся на адресу:

ANDY PELECH,

R. F. D. Nr. 3. Box 66, Albion, Pa.

Ім. з 17 наміями
ЖЕЛІЗНИЧІЙ ГОДИНИК
для мушин

І жінок, накручує ся без ключика, поволочуваний, з гаранцією на 20 літ, подвійні куверти красно вкриті. Ходить безсильно точно на спеціально зроблений для людей, котрі роблять при желізничях, і гарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вшлемо сей годинник на кожду адресу за посліплатою (C. O. D.) \$5.75 і за зворот пересилки, з тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і если ему не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у нижнього купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 нар. золотом поволочений ланцюжок з дармовим — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!
Чи Ви знаєте
ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Остарайте ся пізнати та пізнаті складати свої ошадности в стейтовім Банку на розі вулиць

Carson i 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевніших банків, що цілковито забезпечує Вамі ошадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стейтових контролєрів. Продаємо КОРАБЕЛЬНІ МАРТИ на найліпшій лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по поштовім курсі.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
COR. 14th & CARSON STS.,
South Side Pittsburg, Pa.
H. B. Rot, през., A. P. Міллер, кас.,
Ол. Вучак, уряд. банк.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00.

Надвипшка і нерозділені зиски \$100.000.00.

Заснований 1864 року.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частий світа. Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїли ся протягом послідних 5 літ і виносять тепер около \$500.000.00.

Банк пересилає гроші через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Д-ра RICHTERA

RAIN-EXPELLER.

Д-ра RICHTERA ВСЕСИЛЬНИЙ ВНІШНИЙ СЕРЕДНИК ПОВИНЕН БУТИ В МЕДИЧНІЙ ШАФЦІ КОЖДОЇ ФАМІЛІЇ.

Він проганяє ревматизм, подагру, біль в бедрах та в клубових сугавах і невральгію.

Усуває швидко всі болі та затверділости сугавів і м'яснів. Знаменитий на вивихнення, хромість і стовчєня.

Скорий лїк на простуду, інфлюенцу, біль горла, затамоване віддиху або тяжке віддиханє.

Не дайте ся ошукати. Правдивий находить ся в представленім тут пуделку. По 25 центів і по 50 центів флящинка в аптиках.

F. Ad. Richter & Co.

American House, 74-80 Washington Str., NEW YORK, N. Y.

РОДИМЦІ! ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ СКАЖІТЬ!

Телефон Orchard 6085

Час попірати своїх земляків, а не ворогів нашого народу. Загляньте у вільній хвилі до моєї канцелярії побіч руської церкви, а переконаєтесь, що знайдете там поміч і пораду у всіляких кло-

потах і справах старокраєвих судових, маєткових і військових. — Если хто з Вас має процес в краю, або хоче стягнути гроші від свого довжника в краю; хто має справу спадкову або хоче продати або купити ґрунт в старім краю — то знайде у мене совістну, фахову і дешєву пораду і поміч. Крім того продаю шифнарти на всі найліпші лінії і найтанше. До краю від 23 до 27 долєрів, з краю до 28 дол.

Також продам фарми, дома і лоти в найлутших місцях по найдешєвших цінах. — Порада безплатно. На листи відповідає ся відворотно.

H. CZARNECKI, 30 E. 7th Str., NEW YORK CITY.

ПАПІРОСИ „ZIRA” МОЖУТЬ ВДОВОЛИТИ КОЖДУ НАЦІОНАЛЬНІСТЬ.

В нинішніх часах подибуеть ся усеюди таку силу найрізномордніших папіросів, що пересічному курцеві дуже тяжко визнати ся, з яких іменно сортів виробляють ся ті папіроси і котрі з них заслуговують на признание.

Богато курців, які привикли до курєня папіросів європейського виробу, запевняють з усею рішучістю, що нові папіроси „ZIRA” ім найліпше смакують, бо вони зроблені з найліпшого турецького тютюну і визначають ся такими прикметами, яких інші роди папіросів зовсім не мають.

Папіроси „ZIRA” продають ся по всіх крамницях — 10 штук за 5 центів. Ціна маленька, а якість перворядна. В кождім пуделку папіросів „ZIRA” находить ся гарний шовковий платок до цілий декоративних.

ZIRA Cigarettes

10 for 5 cts

Знаєміте курєне

СПОРЯДЖЕНЕ З НАЙЛІПШОЇ МІШАНИНИ ТУРЕЦЬКИХ ТЮТЮНІВ, ЩО ВДОВОЛЯЄ УСІХ КУРЦІВ.

Чудові шовкові несподіванки находить ся в кождій пачці „Zira”. Складайте сі чуда з шовку! З них можна зробити обрусини і заголовки о артистичних взорах.

ПРОДАЄСЬ ПО ВСІХ СКЛЕПАХ.

F. LORILLARD COMPANY

Найвисше забезпеченє \$100.000.00

Читайте з увагою! Не дайте дурити ся агентам прікливою і брехливою рекламою. Як вам хто говорить, що ручить за се або те, то ви запитайте цїтати, чим він ручить і до його зарука? Відвічальний Агент і банкір складає заруку в державну касу. Заки повірите кому свій ґрім, чи то до перекозана, чи переслана до старого краю, поперед переконайте ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запрацьований ґрім. Я вложив в державний касі **СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.** Тому тамте, що треба уникати непевних банкірів. До ваших послуг є старий, опитний Агент, який вислав 100 корон за \$20.43, 200 корон за \$40.85, 500 корон за \$102.00, 1000 корон за \$204.00. Продає шифнарти до Європи і до Америки, робить контракти, повномочаста та полагоджує війскові справи, а усе те робить **— Дешєво, совісно і точно. —** Пашіть по подробицї курсу і цїни шифкарт. Відповідаю відворотно поштою, а всьому пораду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington St., New York.

23-48

Новинки.

Ньюйорська сенсация. Від часу замордовання шутера Розенталя минав уже повний місяць. За цілий той час викрито багато подробиць, які кидають дуже темне світло на ньюйорську поліцію. Виявляло ся іменно, що поліційні урядники зорганізували були в цілім Нью Йорку свого рода „систему“, після якої побиляшали свої пенсії в нечуваній досі спосіб. Приміром такий Бекер (поручник поліції, що сидить тепер в арешті), який побирав річно 2250 доларів, потрапив одного лише місяця вложити до банку 70 тисяч доларів! На підставі дотеперішних дослідів обчислено, що хабарі ньюйорської поліції вносили річно повисше 2½ мільона доларів. Сі гроші здирала поліція не тільки від самих шутерів, але також від властителей всяких готелів, спелюнків, нічних нор, домів розпусти, а навіть від продавців журналів та часописів. Коли усі ті річі вийшли на світло денне, закіншило в цілім Нью Йорку наче у вулканічному кратері. Розпочало ся енергічне слідство в кількох напрямках і в імені кількох департаментів та комітетів. Найбільше поталанило ся досі прокураторови Вітманови; він зібрав найбільше евіденцій, що в його руках лежить тепер ключ до всього того скандалу. Вітман обжаловує публично цілий департамент ньюйорської поліції, а ся поліція тремтить перед ним наче той осиковий листок. Він має вже під ключем цілий десяток людей, замішаних безпосередно і посередно в сю аферу. Майже що днини зголошують ся до прокуратора нові свідки і допомагають йому своїми зізнаннями доходити по нитці до клубка... Детективи Вітмана арештували на днях Сема Шепса, котрий був „платничим“ спілки Роз-Бекер & Ко. Сей Шепс виплатив чотиром убійникам Розенталя 1.000 доларів, зараз на другий день по довершенім мордерстві. Коли Роз (Rose) віддав ся добровільно в руки Вітмана (так йому порадив Бекер, обіцяючи свою поміч на случай його арештованя), Шепс утік в північну частину ньюйорськогостейту і там, в горах Катекіа, скривав ся через пару тижнів. Там найшли його детективи ньюйорської поліції і позврили йому (чи навіть намовили!) втечи геть на полудне. В місті Гат Спрінгс, Арк. арештували його детективи Вітмана і сировадили до Нью Йорку. Замітне, що ньюйорська поліція хотіла конче дістати того Шепса у свої руки, заки він побачить ся з прокуратором Вітманом. Шепс приобіцяв виявити Вітманови усе те, що знає (а він знає дуже багато, тому поліція так його боїть ся), але під тим умовом, що прокуратор не видасть його в руки поліції, яка — після слів самого Шепса — готова відібрати йому жите. Уся та незвичайна сенсация має дійти до свого вершка ще біжучого тижня, бо саме тепер надіють ся, що Вітман подасть до відома загалу весь зібраний ним досі матеріал. Окрім поручника поліції Бекера, який велів убити Розенталя, мають бути замішані в сю справу двоє поліційних інспекторів і один „дівиль“, мабуть якийсь визначний адвокат.

Сун Ят Сен замордований. До Сан Франціско, Кал. наспіла минулого понеділка відомість, що творець і перший провідник хінської республіки, др. Сун Ят Сен зівстав серед білого дня замордований на вулиці Пекінгу (столиця Хін). Сун Ят Сен прибув нарочно до Пекінгу, щоб успокоїти збунтованих вояків, і тут замордували його жовніри на поручення президента Юан Ши Кая, котрому замордований уступив недавно своє місце як перший президент новооснованої республіки. Як бачимо, мотивом того злочину була якась „політична“ тайна, бо так собі, з доброго серця, Юан Ши Кай не був би позбавив життя того чоловіка, що найбільше причинив ся до повалення манджурської династії і перетворення хінського цесарства на республіку. Мимоходом згадаємо, що правительсто хінської республіки знаходить ся тепер у величезній клопоті. В державній касі нема грошей на покриття найпотрібніших видатків, військом засадно бунтуєть ся, Росія і Японія інтригують в користь невдоволених мас (хочуть в мутній воді ловити ри-

бу), а тут ще й політичні убійства на порядку денних.

Наслідки хмаролому. З міста Найлс, Міч. доносять, що на дні 18. с. м. обірвалася там хмара. В наслідок страшної зливи згинило дві особи, а багато людей зістало покалічених. Води знищили три-милеву просторонь, змили сім залізничних мостів, знесли залізничний шлях на просторони кількох миль та спричинили застій трамвайної комунікації в Найлс і кількох околичних містах. Шкоди обчисляють на сотки тисяч доларів.

Спасительна вітчина. У вічно неспокійнім Мексикі волочать ся засадно ватаги всіляких ребеянтів і, нападаючи та рабуючи супокійних мешканців міст, „спасають“ свою вітчину. Одною такою ватагою розбишаків доводить жінщина, що має бути жінкою полковника Алянса. Ся жінщина відграє тут роллю славної орлеанської дівичі Жанни де Арк. Оноді напала вона із своєю бандою на місто Хуарез. Під пору сього найзду се місто не мало ніякої оборони, бо всі оружні сили вийшли були в околицю на зустріч повстанцям, що грозили знищенням міста. В місті лишило ся заледви шість поліційнтів під проводом одного начальника задля пильнування ладу й порядку. Мексиканська „Жанна“, їдучи на білих конях, подала ся із своєю дружиною наперед до поліційного будинку. Розоруживши тих сімох поліційнтів, вона забрала їх коні і подала ся на місто „гуляти“. Зрабувала кілька склепів, набрала собі з вулиці кільканайцять „рекрутів“ і виїхала спокійно з міста. Сей найзд був такий несподіваний, що всі люди потуманіли з дива. Заки здивовані та переполохані мешканці мали час зібрати потрібну оборону „Жанна“ була вже в горах, у безпечнім перед погонею місці.

Землетрясенє в Арізоні. Дня 18. с. м. пополудни навістило два міста, Віляме і Голбрук, в стейті Арізона, доволі сильне землетрясенє, що тревало повних п'ять мінут. Будинки трясли ся до тої степені, що повилітали у них всі вікна. З людей не погіб мабуть ніхто, хоч паніка була досить велика.

Новий клопіт Турції. Звірства турецьких жовнів супроти християнського населення на балканським півострові викликали величезне негодованє. В Альбанії вибухло повстанє, що ширить ся з застрашуючою скоростю. Понад три тисячі уоружених в пушки і револьвери Альбанців маширують збитою лавою на місто Сальоніки, маючи намір увільнити з примусової вязниці бувшого султана, Абдуль-Гаміда. В місті Ускуп увільнили повстанці около 1000 арештантів і приневолили мешканців міста до контрибуції (заосмотреня в поживу і гроші на воєнні цілі). Турецьке правительство збирає міліцію проти сих повстанців.

Страшний вчинок зруйнованої людини. В місцевості Істбурн, 60 миль на полудне від Лондону (столиця Англії), винявив собі помешканє якийсь Мекі, що назвав себе Американцем. Правдиве ім'я сього чоловіка було Роберт Гікс Муррей. Мав всього 32 років і був якийсь час капітаном при англійським війську в Індії. Там пізнав ся він з панною Фльорентиною Тейлор, одружив ся з нею і придбав двоє дітей. По році спільного життя, Муррей посварив ся з жінкою, лишив її на божу волю, а сам вернув до своєї старої вітчини, Англії, одружившись наперед з Елітою Тейлор, рідною сестрою своєї першої жінки. Небавом після того Едіта привела на світ дитину, але в тім самім часі запукала до дверей Муррея його перша жінка Фльорентина враз з двома дітьми. Бувший капітан повів діло якось так, що обі сестри замешкали під одним дахом у винаятім домі Муррея, що назвав себе тепер Американцем Мекі. Про сей вчинок капітана довідала ся якимсь чином його родина і почала робити йому викиди. На доважок капітан стратив весь свій маєток. Страшну маєтку і викрите його правдивого назвиска та поганого вчинку з двома сестрами-жінками попхнули Муррея до страшного злочину. Револьверовими стрілами він убив свою другу жінку, всі троє діти і самого себе. Першу свою жінку він лише зранив і їй удало ся вибгти з криком на вулицю. По доверше-

нім мордерстві Муррей обляв нафтою цілу кімнату і підпалив її. Доперва по тій страшній операції десперат впакував собі кульку в лоб. Коли на крик зраненої жінки позбігали ся люди, цілий дім „Американця“ Мекі був уже в огні. Огонь зараз погашено і приступлено до огляданя дому. В одній кімнаті лежали надпалені трупи жінки і трох дітей, в другій — найдено на підлозі тіло кап. Муррея з револьвером у одній, а з порожньою банькою від нафти у другій руці. У фрамужі біля дверей найдено у вазі 160 доларів (цілий маєток капітана) і картку із слідуочими словами: „Я в безнадійно зруйнований і з тої причини убив тих всіх, котрих существовавє було від мене зависиме. Бажаю, щоби ми всі були похоронені в однім гробі. Прости, Боже, мою провину“. Зранену Фльорентину забрано до шпиталю і там вона збожеволіла.

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНА ШКОЛА“ В ГАЛИЧИНІ.

Леон Бачинський на весілю у П. Вільогана, зібрав від слідуочих дд.: Л. Бачинський \$1.00, І. Ковалик \$1.00, О. Маньків 50 цнт., Р. Жирок 50 цнт., Л. Козинька 25 цнт., С. Гриник 25 цнт., М. Бам 26 цнт., М. Турчин 25 цнт., Д. Сеньків 25 цнт., М. Бабій 25 цнт., М. Стефаньків 15 цнт. — Загальна сума 4.65
Оголошено в ч. 33 ім 23.10
Загальна сума \$27.75

НА ПОГОРІЛЦІВ В СЕЛІ СТОРОНИБАБИ.

Бр. сьв. Ап. Петра і Павла від. 180 жертвувало з брацкої каси \$5.00
Алексей Занько 1.00
Андрій Лукач 1.00
Асафат Романів 1.00
Дмитро Ковальський 50
Олексей Кравчишин 50
І. З. 50
Микола Занько 50
Микола Митрик 50
Ципріян Ільків 50
Оголошено в числі 33-ім 55 73
Разом \$67.73

Збірка на „Рідну Школу“.

На хрестинах у Петра Криницького в Бутлер, Па. зложили свої датки на Рідну Школу за починено парохом отці парохіяни: По \$1.00: Іван Бунга, Юр. Петрищак, Ів. Швед, Ник. Кінаш, Гр. Павук. По 50 цнт.: Мих. Бручковський, Мих. Марків, Максим Козак, Ів. Садлик, Мих. Мисак, Іван Лощний, молодший. По 25 цнт.: Мар. Кінаш, Стеф. Малецький, Ів. Заблоцький, Ів. Чернецький, Ник. Вияник, Роз. Глушко. Меншими датками 50 цнт. — Разом \$10.00.

Парох о. Гривнак від себе \$2.00 та на пересилку 27 цнт. і вислав через банк Кнаут, Наход і Куне, на адресу „Дністра“ 60 корон.

о. Василь Гривнак.

ПОДЯКА І СПРАВОЗДАНЄ.

До відома усім Гейзелтонським Русинам подаємо справозданє з балю, котрий відбув ся дня 13. липня 1912. Дохід з балю був призначений на „Рідну Школу“ в Галичині.

Чистий дохід був \$90.00
Балевий розхід був \$44.00

Загальна сума остала \$46.00
З того жертвувано на церков сьв. Арх. Михаїла 15.00

Остало \$31.00

Сю суму заслано дня 15. серпня 1912 на „Рідну Школу“ в Галичині. Заслано на адресу заряду Руської Бурси Товариства Педагогічного у Львові 150 корон.

Тут маємо честь подякувати Гейзелтонським Русинам за участь в тім балі чим допомогли матеріально.

О. Шараварно.

Дня 2-го вересня (серпента) 1912 р. на Labor Day

о 9. год. рано вілсеберська гр. католицька парохія галицьких Русинів ім. сьв. Ап. Петра і Павла буде обходити величаве торжество

ПОСВЯЧЕНА НОВОЇ ЦЕРКВИ

при cor. Chesnut i North River St.

Чинну посвячення довершить наш Преосвященний Владика Кир Сотер при співучасті доколичного духовенства.

До Wilkes Barre, Pa. прибуде Преосв. Владика в неділю по полудни о год. 4.40 на Lehigh Valley Station, а звідтам вирушить величавий похід через Public Square, N. Main, N. River St. до церкви при співучасті місцевих брацтва та при звуках банди. В понеділок відбуде ся торжество посвячення церкви і архперейська Служба Божа.

Щоби той день великого торжества нашої парохії звеличати, просимо, щоби так місцеві як і доколичні парохії і брацтва та товариства взяли ласкаво участь в день посвячення церкви.

Маємо надію, що кожда парохія і брацтва з околиці не відмовлять нам своєї участі.

В імені парохії:

о. Мих. Кузів, Іван Завойський,
Вас. Зомчан, Филип Гулья.

З ЦЕНТРАЛІЯ, ПА.

Запрошене.

Панове Братя Русини! Подаємо до відомости і запрашаємо наші близькі парохії разом з брацтвами, щоби були ласкаві прибути до нас на

ТОРЖЕСТВО ПОСВЯЧЕННЯ РУСКОЇ ГР.-КАТ. ЦЕРКВИ

В ЦЕНТРАЛІЯ, ПА.

Торжество посвячення церкви відбуде ся

дня 1-го вересня 1912 о год. 9. рано.

Іх Преосвященство Владика прибудуть до Централії 31. серпня 1912. по полудни о годині 5-ій і удадуть ся до церкви, де відбуде ся Вечірня около 8-ої години.

За Комітет Парохіяльний:

С. Ковалишин, предс.,
Ф. Флюдович, секр.,
П. Личко, касієр.

Іст Гаммонд, Інд.

Братство сьв. Івана Хрестителя Відділ 226

подає до відома своїм членам місцевим і позамісцевим, що

— дня 8-го вересня с. р. —

відбуде ся

Посвяченє фани брацної

в церкві в Вайтінг, Інд.

По посвяченю фани відбуде ся

БАЛЬ

в J. Stodola Hall,

cor. Liobia Ave., E. Hammond, Ind.

Поч. о год. 3-ій пополудни.

Тікет для мушини 25 ц. Жінщини даром.

На се торжество запрошуємо братства з Вайтінг, братства з Іст Пікаго, Інд. та усіх Русинів і Русинок з поблизьких плейзів

За добру забаву ручить комітет.

А. Мішишин, предс.,
Т. Папуга, кас.,
К. Остаф, секр.

ПОДЯКА.

До відома Вп. Родимців.

Отсим дяку адвокату, п. О. Н. Droege 409 5th Str., за скоре вистаранє ся відшкодованя за покаліченє підчас праці в фабриці. Протягом не цілого одного місяця стараннями п. О. Н. Droege дістав я відшкодованє дня 8. серпня с. р. і совісно поручаю усім пошкодованим Родимцям сего адвоката як чоловіка чесного і дброго оборонця та поручаю, аби до нього звертали ся в усіх справах а певно він їх чесно і добре обслужить, так що будуть заспокоєні. — З поважанєм

Владислав Козловскі.

533 E. 15th Str. New York, City.

Subscribet before me this 8th day of

August 1912.

Notary Public New York County.

За рідний край.

(Дальше).

Тоді Жанна післала до англійського генерала Тальбота, щоб він виходив бити ся з нею са-на-сам. Вона переказала йому:

— Коли ти подумаєш, то хай мене живу спадуть, а коли я подумаю, то ти підеш з військом від Орлеану.

Тальбот навіть нічого не відмовив. Він вважав ганьбою бити ся з дівчиною.

Тоді французькі генерали зійшли ся порадитись, що тепер робити. На ту раду покликано й Жанну. Генерали не дуже то й хотіли її кликати, та народ вимагав того. Жанна казала, що треба якомога швидше ставати до бою з Англіїцями, а генералам того не хотіло ся, бо їм не хотіло ся дівчини-мужички слухати; та тільки вони не хотіли піти проти Жанни, щоб не прогнати народу, що народ і жовніри вірили їй. То й сказали вони так, що тепер ще мало війська, а як прийде ще військо, тоді вже й бити ся починати. Так і вважали.

Після тої ради Жанна виїхала за Орлеан. Вона підїхала до Англіїців близько, так щоб їм чуть було, що вона казатиме, і почала вмовляти, щоб вони йшли від Орлеану, щоб не розливати по дурному крові. Двоє англійських лицарів почали її лаяти та кричали, щоб вона краще вернула ся до прядки, а не вступала куди їй не треба.

— Ні, я не піду, — сказала їм Жанна, — незабаром ви самі підете і багато тас повбивають.

Одного разу Жанна обійшла все своє військо, подивила ся, чи все як треба і тоді лягла спочити. Та не довго довело ся спочивати їй, бо відразу счинив ся крик на вулиці. Жанна прокинула ся. Вона спершу не розібрала, що робить ся, а далі почула що кричать:

— Ратуйте! Французів ріжуть!

Жанна схопила ся з ліжка й скрикнула:

— Господи! Французька кров льеть ся! Чому-ж мене не збуджено? Дайте мені зброю! Коня мені, швидче коня!

Вона мерщій одяглась у свою воїнську одіж, скочила на коня, узяла хоругву і поїхала туди, де били ся. Бій счинив ся так: частина з французького війська напала на частину з англійського війська. Англіїці почали подувати Французів. Тоді Французи побігли назад у Орлеан, а Англіїці наздоганяли їх і вбивали. Се так було без Жанни. Як же прибігла Жанна, то зараз усе відмінилось, відразу мов не ті вояки стали, бо вони їй вірили. Вони вже не втікали, а скупчили ся круг Жанни і почали відбиватись від ворогів. Тут ще наспіло військо з міста, і тепер уже Французи подужали Англіїців. Та сама Жанна нікого не вбивала. Вона тільки підбадьорювала військо, хоча й плакала, дивлячись на побитих та поранених людей і сама завязувала їм рани.

Після сього випадку французьке військо ще дужче почало вірити Жанні.

Через кілька днів Жанна намислила напасти на Англіїців. Як уже військо нагодило ся до бою, вона попрохала, щоб написали від неї до Англіїців листа, привязала листа до стріли і ту стрілу пустила до їх. У листі вона прохала Англіїців, щоб помирили ся. Англіїці прочитали Жанниного листа, понаписували від себе листи і так саме на стрілах прислали їх до Жанни. У тих листах вони такого понаписували про Жанну і такими словами її визивали, що вона червоніла з сорому, як їй читано те, і плакала, кажучи:

— Бог святий знає, що се все брехня.

Після сього Французи вдарили на Англіїців. Жанна стояла на острові серед річки і дивилась на бій. Побачивши, що Англіїці подужують, вона скочила в човен і попливла туди, де били ся, а коня держала за поводі і він плив за нею. І тільки вздрілі її Французи бігли собі, тільки зачули її голос, так немов сили їм додало. Вони кинули ся на Англіїців і побити їх. Жанна раділа дуже, хоч їй поранено в ногу. Вона хотіла другого дня знову напасти на Англіїців, щоб уже зовсім прогнати їх від Орлеану. А генерали французькі казали, що не треба: буде й того, що з од-

ного боку Англіїців прогнали. Та Жанна сказала зважливо:

— Ні, ні, ви в своїй раді радили, а я в своїй. Вірте, що рада божя переважить вашу раду. Завтра будете з військом. Мені треба буде зробити в сей день більше, ніж я досі зробила.

Генерали не послушали Жанни. Другого дня вони замкнули ворота, щоб не пустити військо з Орлеану. Та не могло. Жовніри й народ вилотили ворота. Тоді генерали побачили, що нічого вони не вдіють, і повели військо на ворогів.

Почав ся бій. І Французи й Англіїці били ся завзято, бо і ті й ті добре розуміли, який важний був сей бій. Земля вже вкрила ся трупом, а все ще ніхто не мав переваги. Аж тут стріла влучила Жанну у саме плече і вона впала. Французів так се вразило, що вони відразу повернулись і побігли на втіки, а Англіїці вже хотіли вхопити Жанну. Та один лицар французький заступив Жанну і почав кричати на Французів, щоб бігли до його. Деякі Французи прибігли і взяли Жанну. Її принесено і положено в наметі. Стріла пробила їй плече наскрізь і на дві долоні стирчала заду. Одея на їй уся була в крові. Як Жанна побачила на собі кров, то спершу злякала ся дуже й заплакала. Потім вона сама вирвала стрілу з плеча і попрохала, щоб їй завязано рану. І хоча рана дуже боліла, та вона не зважала на неї, а мерщій сіла на коня і виїхала до війська.

А військо вже вертало ся з бою сумне, збентежене. Жанна хотіла знову починати бій, та генерали не радили. А тим часом хоругва Жаннина лежала там, де вона впала, як її поранено. Один лицар побачив хоругву, узяв кілька жовнірів і побіг забрати її, щоб не досталась Англіїцям. І Жанна з ними поїхала. Як лицар подавав хоругву Жанні, то повійнув вітер і хоругва замаяла. Французам здало ся, що Жанна кличе їх хоругвою до себе на поміч. Вони кинулись ратувати її і знову напали на Англіїців. Англіїці-ж, як побачили Жанну, дуже полякали ся. Вони вже думали, що її вбито, а вона ось знову тут. І вони подумали, що або вона мертва була та ожила, або що її не можна поранити, бо зачарована. І так вони полякали ся, що й боронити ся як треба не могли. Французи побити їх сього разу і прогнали від Орлеану зовсім. Тепер Орлеан був уже вільний.

По всіх церквах дзвонено в Орлеані, як Жанна з військом уступила туди, побивши Англіїців. Люде товпились круг неї, щоб хоч край її одіжі поцілувати і за малим не молили ся до неї. Усі шанували й поважали її. Та не зачепилась вона й тепер ні трохи. Вона зістала ся така саме проста й до всіх ласкава, як і перше була. Тепер Французи побачили, що й вони можуть подужати Англіїців. Жанна зуміла підняти їх пониклого духа, і вони почали сподівати ся, що зможуть зовсім вигнати Англіїців з Франції.

Як відступили ся Англіїці від Орлеану, то Французи хотіли бігти за ними, добивати їх. Їм хотіло ся знущати ся з ворогів, та Жанна не звеліла. Вона сказала:

— Не займайте їх. Адже вони йдуть від нас. Нащо-ж їх убивати?

Після сього бою Жанну почали звать Орлеанською дівчиною.

IV.

Жанна подумала.

Визволивши Жанна Орлеан, пішла з військом до корол. Сам король та його теща й жінка витали її дуже ласкаво. Задля неї роблено бенкети. На тих бенкетах усявлявано її, шановано, та їй було байдуже і до слави, і до бенкетів. Не весело їй було в неї на думі. Їй хотіло ся швидче рідний край визволити, і вона прохала короля, щоб він ішов у Реймс і там коронував ся. А він не зважував ся йти, бояв ся, щоб Англіїці не взяли його у бран. І пани та генерали не радили йому йти. Вони казали:

— Ся Жанна не розумію, що каже. Хіба-ж можна йти у Реймс, скрізь тим шляхом верже військо стоїть і обійти його не можна? Треба перше відняти у ворогів Париж, а тоді вже йти у Реймс.

Жанна не зважала на те, що вони кажуть, а все прохала короля:

— Дайте військо, щоб я могла провести вас у Реймс, поки ще жива.

Одного разу, як король радив ся з генералами та з архиреями, що робити, Жанна постукала в двері. Король пустив її в світлицю. Вона промовила до його:

— Не гайте часу на довгі ради. Ідїть та коронуйте ся у Реймсі.

І стала умовляти короля.

Король послушав її і післав з нею військо. З тим військом мусіла вона дійти аж до Реймсу і повигонити Англіїців з усіх міст, що були по тій дорозі. Як військо рушило, то всі здивували ся, що його так мало, і казали:

— Се військо йде на пропаще. Ми вже його не побачимо.

Жовніри полякали ся, як почувли таке, та Жанна насмілювала їх, доводила, що все буде гаразд.

І жовніри, слухаючи її, впевнили ся, що вони невідмінно подужають ворогів, хоч тих і було далеко більше. Військо веселе і впевнене рушило з Шінону до Реймсу.

Жанна не помилила ся, кажучи, що Французи подужають. Жаннина хоругва, немов додавала їм сили, бо тепер усі Жанні вірили і сміло з нею йшли. Англіїці покидали одне по одному ті міста, що були позабирали у Французів. Французи просто гнали їх поперед себе. Англіїський князь, що королював у Франції замість маленького англійського короля, писав до англійського архирея: „Нам зовсім не щастить тепер. І все се наробила молоденька чарівниця. Вона надала Французам сили й відваги”.

Еге, се правду він писав, що Жанна надала Французам відваги боронити від ворогів свій рідний край. Тільки не чарами вона се зробила, а своєю великою незмірною любов'ю до рідного краю. Вона не жаліла свого життя віддати за його, покинула батька й матір: і як військо бачило, що так робить молоденька безсильна дівчина, то воно несамохть набирало ся відваги і йшло проти далеко дужчого ворога й подужувало його. Сама Жанна нікого не вбивала. У неї рука не знімала ся лити кров. Вона плакала, як бачила побитих, і часто, як навкруги били ся, вона вставала з коня, виносила поранених з бою і завязувала їм рани. Одного разу її за малим не вбито каміною в голову, та залізна шапка виратував її.

Так Жанна, побиваючи Англіїців, дійшла з військом аж до Реймсу і тоді вернула ся до короля. Скрізь по дорозі від Шінону до Реймсу не було ні одного ворожого жовніра, і король безпечно міг йти коронувати ся. І ось діждала ся таки Жанна того дня, що він з військом рушив у Реймс. Тільки він трошки збачив з того шляху, яким Жанна йшла, щоб пройти далі від Парижа, бо в Парижі було багато ворожого війська.

Недалеко від шляху, яким тепер йшло військо, була рідна Жаннина слобідка Домремі. Родичі прочули, що Жанна йде з військом, і прийшли побачити ся з нею. Вони й тепер плакали, що Жанна покинула їх, та тільки батько вже не докоряв і не лаяв її, бо вже не думав, що вона з нечистою силою знаєть ся. Брати Жаннині пішли до війська. Жанна попрохала короля, щоб не брано податків з її села Домремі і він звелів, щоб з усіх домреміїців не брано податків.

Отже знайшли ся такі люди, що позаздрили Жанні і хотіли, щоб вона збула ся своєї доброї слави. Найдужче сердились на неї попи й ченці. Їм було заздро, що народ Жанну за святую вважав. І вони почали казати про неї, що вона таки чарівниця і з чортами знаєть ся. Найбільше ненавидів її один чернець. Як входило військо у одно місто, то назустріч з міста люде виходили. Вийшов і той чернець. Він почав хрестити Жанну від далеки та молитви вчитувати, мов би нечисту силу з неї вигонив. Жанна засміялась і сказала:

— Іди ближче, не бій ся — я не полечу.

Нарешті Жанна привела короля до Реймсу. І там 27. липня 1429 року у неділю він коронував ся і став французьким королем. Жанна зробила те, що хотіла зробити: дала Франції короля, бо думала, що Франція визволить ся, як буде в неї король.

Народ за малим не молив ся на неї. Жінки приносили свої діти, щоб вона хоч торкнула ся до їх, жовніри притуляли до її зброї свою, щоб посвятити її, цілували її хоругву. Жанна втікала від сього. Вона казала:

— Бог з вами, на що ви се робите? Те, що я роблю, — не від мене. Я роблю тільки те, що велить мені Бог. Не цілуйте одіж моєї та зброї, не думайте, що я свята — я тільки Богови служу.

Душа її раділа, бачивши радість народню і вона казала:

— О, чому я не можу тут умерти!

Один архирей спитавсь її:

— А де-ж думаєш умерти?

Жанна відказала:

— Не знаю — де Бог дасть. Я роблю те, що Бог велів. О, як би я бажала, щоб Його була воля відіслати тепер мене до дому працювати з матір'ю.

І вона почала прохати короля, щоб пустив її до своїх. Вона казала:

— Я вже зробила те, що треба, і мушу йти до дому.

Але король її не пускав. Він бо розумів, що як буде Жанна з ним, то надаватиме сили й відваги військови. І він не пустив її.

(Дальше буде).

ПОЗІР РУСИНИ З СОНОЕС, N. Y. І ОКОЛИЦІ!

Заходом сьпівацького товариства „Бандурист” в Когус, Н. Й. відбуде ся в неділю, дня 25 серпня с. р.

вечером в галі церковній театральне представлене

„СТРАЙК”

переплітане сьпівами.

ПРОГРАМА:

ЧАСТЬ I.

1. Вступне слово — Всеч. о. А. Пеленський.
2. Козаченьку куди йдеш — хор. міш.
3. На городі калинонька — хор міш.
4. Деклямація: „Дівчина до рожі” — А. Копча.

ЧАСТЬ II.

„СТРАЙК”

сценічний образ в трьох діях з життя хліборобів в Галичині Н. Стругинського.

Дієві особи:

- Вокман Підскакевич, типовий латка — т. М. Мадуля.
Резний, чоловік старий — т. І. Феленчак.
Настуня, його дочка — п-ї К. Курчовська.
Маруся, подруга Насті — п-ї М. Гелета.
Іван, жидівський похач — т. Л. Заливайко.
Семен, академик — т. П. Ропіцький.
Василь, молодий господар — т. М. Грацонь.
Василиха, його жінка — п-ї М. Каня.
Никола, молодий парубок — т. Й. Фяляк.
Матій, молодий парубок — т. Л. Васенько.
Мордко, арендар — т. Т. Кунчевич.
Павлуно, школяр — п. М. Михайляк.
Юрко, школяр — п. І. Кавка.
Жандар — т. Іван Бойко.

Межи другим а третім актом відсьпіває солю „Місяцю ясний” Христина Ягелло і деклямацію „Дівчина до риби” Анна Тус.

На закінчене відсьпіває хор: а) Сив Сокіл, хер мішаний; б) Ой летіла горлиця; в) Який то вітер шумно грає.

Управитель хору і режисер С. Ягелло.

Ціни місць: І-рядні 35 цт., II-рядні і прочі 25 цт. Діти 10 цт.

Весь дохід призначений на гр. кат. церков в Когус, Н. Й.

Всіх щирх і прихильних Родимців так з Савт Трой як і Вест Трой і околиці просить ся о як найчисленнішу участь, тим більше що „Страйк” є образом робучого люду і поучаючою штукою особливо тут на американській землі. Тому не забувайте Родимці а приходіть побачити таку прегарну штуку якою є „Страйк”. На разі та штука відиграє ся на сцені, але не забуваймо що она може кождої хвилі відіграти ся між компаністами а робучим людом.

Гаразд

о. Ад. Пеленський

Допись.

3 Shamokin, Pa.

Читаючи нашу „Свободу“ від дошки до дошки, Ви знайдете майже в кожному числі, поміж численними новинками, та різними статтями науково-просвітними, також дописи з різних місцевостей (плейвів) з котрих мож довідати ся, як в давній місцевості живуть наші Русини і які в них порядки і звичаї. Годилося де-що написати і про нашу шамокінську Русь. Однак, не тому, щоби самих себе хвалити. Ні! Шамокінці сего не люблять; лише тому, щоби хто не гадав собі, що мовляв, — Шамокін спить сном глибоким, що не так часто та „шумно“ дає про себе чути по часописах як другі плейвізи, або що гірше що нема кому написати де-що. Тож я пишу сю допись заявляючи з гори, що єсьм далекий від самохвальби, а пишу про порядки і звичаї нашої громади лише тому, щоби показати, що шамокінські Русини живуть, що живе в них народний дух, та просвіта а наколи кому подобають ся наші звичаї і порядки, щоб завели подібні у своїх громадах.

Зачну про роботу. Робота в копальнях (майнах) тепер іде дуже добре. Цілою силою. Кажуть, що так буде іти довгий час. Робітники, по кількатижневім відпочинку взяли ся з повною силою до праці, та надолужують собі страчений час і гроші під час безробіття. В кого лише здорові руки і охота, не сидить даром. Дівчата також мають досить роботи по фабриках шовку та пончоховнях (що роблять пончохи).

В парохії нашої панує святий спокій. Нема жадних роздорів партійних ані релігійних. Наша громада завдячує се великому тактові і розвазі нашого Впр. о. совітника К. Констанкевича. І цілком слушно.

Церков наша, минулої зими зістала красно-артистично помальована, за ціну 3.000 дол. Вийдете в церкву, то не можете начудуватись тою красою артистичної штуки; а ще як засьпіває наш шамокінський хор Службу Богу, то Вам здаєсь що Ви неначе в небі.

В коротці має пишати ся по середині церкви велика електричний паук, вар. 800 дол., котрий то паук справляють наші братя Русини-Угоршани, за що нехай їм буде честь!

В недовзі замишляють наші Русини спровити також прекрасний різьблений та багато золочений іконостас з престолом, на що вже кількох визначніших шамок. Русинів обіцяло жертвувати по 50 дол. а де котрі по пару сот долларів. Недавно заложилося у нас еще одно (кажу еще одно, бо у нас є багато братств) молоде братство св. Ів. Крест., котре дуже красно розвиваєсь. До сего можуть належати хлопці від 14—20 літ. Ціль сего мол. брат. є переважно та, щоби за молоду вчитись — що в лучности сила, що одинцем не вдієм нічого. Заложителем сего мол. брат. і його покровителем, є наш дорогий отець К. Констанкевич.

Заложилося у нас також ще одно тов. подільське „Запорож. Січ“. Заложителем його і предс. є п. О. Шаршонь.

Школа у нас під проводом нашого дяко-учителя Ф. Тимкевича, відбуває ся цілий рік 2 рази в тиждень на плейзі Exselsior, Pa., а 4 рази в місяці. Тепер суть вакації. При кінці місяця червня с. р. відбулось закінченє року шкільного (егзамін) при участі численно зібраних родичів дітий належачих до школи, і місцевого свьящ. Наперед діти відсцьпівали в церкві параклес до Пр. Д. М. піз

проводом свого учит. а відтак удались до шкільної галі парамі, де розпочав ся іспит. Приятно було чути, як вони вичисляли по імені наших славних гетьманів та писателів, та виголосували вершики.

Потім наступило розлаване нагород пильности після здібности учен. як образців, молитвенників і всіляких книжочок з історичними повісточками. Книжочки сі куплено за суму 100 корон, які ввасигнувала місц. Рада Шкільна. У нас так практикує ся що року, понеже то є велика заохота для дітвй до науки.

Є у нас такий звичай, що рада цер. справляє що року своему хорова прогульку (півнік) за се, що сей хор, цілий рік, що неділі в комплекті сьпіває Сл. Богу.

Сей півнік відбуваєсь в одну неділю в місяці серпня.

Приїхавши на місце півніку, молодіж забавляєсь під надзором старших цілий день, а вечером повертає домів, набавившись та надихавшись сьвіжим повітрям, вдоволені та раді.

Так само і сего року, в першу неділю с. м. наш хор мав таку прогульку далеко на фармі одного нашого Русина. Уже о 6-й год. рано стояли вози і зачались сходити члени сьпіву: старші і діти. Коло 7-ої год. вирушили всі в дорогу. Ранок був холодний, погідний і красний, що заповідав цілоденну красну погоду. Дорога була суха, але не курна. Діти не могли натішитись прекрасними околицями, повними зелени. Декуда білілись стерні, пшеничні житні. Такими прекрасними околицями любовались ми цілих 2 і пів год. Дорогою сьпівав хор, сидячи на возах, а поділившись на 4 голоси всілякі народно-патріотичні пісні. За хором їхало кілька повозів та колясок з гістьми. Прибули на призначену фарму около 9.30 год. По спільній перекусці (в котрій не бракло для дітей всіляких ласощів) розбрилась молодіж по просторій фармі: одні з льорнетками виходили на високі горбки, та приглядались з замилованєм чудовій околиці, другі учились робити фотографічні знімки малим апаратом, який мали з собою; знов інші ходили собі по над малу річку, що пливе через фарму глибокою долиною поміж деревами та по під скалисту гору, що немов стіна відділяє згадану фарму від других; діти-ж знов як то діти, то бігали, то бродили босі по мілкій-чистій воді, то збирали черниці що розстелились по цілій долині. А знов старші парохіяни та гості позасідали собі то по траві, то де хто міг, тай гуторили весело.

Відтак коло 3-ої год. хор відсцьпівав кілька красних пісень. Присутні Англіїці не могли нахвалити ся та начудувати гармонійности та мелодійности наших нар. пісень та прекрасними голосами нашого хору. Найбільшу похвалу збирали наші сопрани, а в особенности пару солісток, а то пп. Анна і Наталія Мурдзи і Олена Колодій. Саме тоді десь з'явив ся межи нами фотограф, з великим апаратом. Порадившись, дали ся відобразити всі присутні разом, а окремо хор. І так скоро зійшов цілий день, та прийшла 6-та год., пора до дому збиратись. Кождий бувби радіий ще довше лишитись на сій фармі, але з огляду на далеку дорогу, та надходячу ніч, всі почали збиратись, і около 7-ої год. рушили домів, та по 9-й год. були уже дома і засипляли з веселими споминами про красно минувший день.

Шамокінець.

Потрібно фамілійних людей і самотних дівчат до фабрики близько Нью Йорку. Изда і офіс безплатно. На листи не відповідає ся. — I. Rykczynski, 435 E. 9th Str., New York, N. Y.

РОДИМЦІ!

Читайте і другим скажіть!

Фарми і лоти на продаж!

Кждий з Вас знає, що дорожнеча зростає з кождим днем. Щоби сему зарадити та не вяркати пізніше на свою недолю, то найлучше купити собі кущень землі (фарму). Таке мі не є в „MALAGA“ New Jersey. Пять акрова фарма коштує 20 долларів на сплату. Земля добра і урощена, много родина покупила у нас фарми і сьуть задоволені.

Купуйте лоти, які знаходять ся в Raritan, N. J. Ціна за лот 150 долларів і више. Голсїть ся устно або листовно на адресу:

Sam L. Shanty, manager of

MALAGA REALTY & DEVELOPMENT CO., 120 E. 7th Str., New York, N. Y.

Родимці!

ТУТ! вайдїтьсе поглядітьсе старонраві справи процесові, спадкові, військові, контракти купні і спродавні. В усіх випадках згодях в обсяг мойого діланя, удавайте ся сїчас до мене. Мій офіс знаходїть ся в льокалі Старонравового генерального бюро інформаційного в Нью Йорку і відчанаєний від годїни 9-ої рано до 9-ої вечером.

М. Ночваньський,

державний публічний нотар.

409 E. 5th Str., New York City

Не шумні обітницї, але правдиве ліченє і здоровлє!
Найновїйша метода ліченя.

Др. Гогенберг,

спеціалїст зі старого краю

підвів мене! Варав мене а обїймїв смертї! Вїдчїв мене! Тодї, коли наші лікарї відступили від мене, так паше в публічній подїї паїєнтка Келї не знаєтьсе що др-а Гогенберга а сьєсть хорї, удайте ся сїчас до нього, а переконаете ся, що др. Гогенберг Вам поможе.

Др. Гогенберг посьвятїв много лїт в старім краю а передовїсїм в Америкї на студїї медичнї і клїнічнї. Вилїчив тїсїчї найрїзнішїх недуг своєю спеціальною методою, яку нїхто напївїв не в сьвітї наслідувати. Доктор Гогенберг лічїть винайденною через него методою всїякі інші недуги, як на прим.: бїль і заворїт голови, тїсненє над очима, бїль в очах, недуги носа і горла, хрипку, кашель, недуги легкїх, захотку, бїль під грудьми, недуги серця, недуги жолудка як жатар жолудковий, жуژهє, розшарєє і вдує жолудка, жу востї, фебра, бїль в крижїах, хоробї утробї, кишк, нирок і мїхура. Ніночі недуги, а іменно: недуга матїцї. Всїякі недуги діточї. Лічїть заьжєне і зіпсує кровї, яке є причиною всїляких недуг. В найбільшїй тайнї лічїть осн вно у мужчин і жїнок секретні недуги заразлїві так вьанї брїдні недуги, навїть застарїлі. Успїшно вилїчує ревматизм всїякого рода та червовї хороби та їх наслідки. Устає всїякі висипки та боляки на тілі а жїнкам привертає молодїй виглїд лица і красу.

Довершувє найтамшї операції найновїшою методою при помочи знаменїтого бузгого відєського а тепер ньюйорського хїрурга.

Зголосуйте ся сїчас по діягнозу до доктора Гогенберга. Хто не може особисто, нехай зголосїть ся листовно, залучаючи двоєнгову марку на відповїдь. Адреса:

Dr. H. HENBERG,

608 E 6th STR., NEW YORK, N. Y.

Телефон: Orchard 3615.

Годїня офіс-ї: 8 до 10 рано, і до 2 в полуднє і до 6 в вечером. В недїлі від 9 рано до 2 почол.

Дарунок для моїх паїєнтів.

Кждїм паїєнтюві висїлаю бєзплатно книжку, в якїй находить ся цїнї вказівкї в якїй спосїб можна охоронїтьсе перед хронїчнимї слабостями і як вазобгати в случай догїняєня якоїсь недуги.

Лиш за кілька долларів

вишлемо кожного у рідний край найліпшими пасажирськ. пароходами в найшкоршій часї, відходящими 4 рази на тиждень. Єсли хочете забезпечити ся, пишїть за інформаціями до:

A. INSDORF'S OFFICE, 2 CARLISLE STREET, NEW YORK.

Проч зі смутком!

На виплату по 10 цнт. денно

Наколи зобовязаете ся платити по 10 центів денно, то пішлемо Вам на кредит сїей прехорошїй грамофон плитовий, враз з 12 нуснинами пісень, польок, вальсїв і т. д., які самї собі виберете. Пишїть по інформації і каталог нових руських рекордів, залучаючи марки на пересїлку.

LIBERTY COMMERCIAL CO.,

343 E. 9 Str., Dept. Z, New York City

ПОДЯКИ.

I. — Повідомляю Вас, що грамофон є в порядку і грає в аментю. Видає голос дуже мило і може рївнятьсе такому грамофону, що коштує сто долларів. Я вельми вдоволений і буду старати ся виплатити Вам свої рати як найшкорше. — З поважанєм W. Jankowski, 19 Gillmore Str., Rochester, N. Y.

II. — Грамофон я одержав бєз ніякого ушкодженя як також і рекорди. Він грає так мило як орган і видає частий звук. Я дуже вдоволений а него. Буду перекладувати моїм знакомим, що компанія продає такі гарні грамофони на сплату. Мої рати буду старати ся виплатити вчаснїше. — З поважанєм Петро Нривий, Suffron, N. Y.

Подібні листи дістаємо від кожного коштує, однак садля браку місця не можемо всі ті листи тут подати.

Дякоучитель

істнито-ваний,

в добрих сьвідощтвами, як прим.: „Ню Брітейн, Конн. Сьвідощтво. Всїм Всечесним Отцям і всїм Чесним Братям поручаю отсїм п. В. Шклярика, дякоучителя яко чоловіка зі своїм фактом обїзаного, доброго учителя і провідника хор; доброго Русина-католика, працюючого з замилуванєм для добра свого народу і чоловіка характерного, якого могу совїстно поручити. — о. Роман Залїтач“, — глядає посади. Ласкаві зголошеня: W. Shklyarkyk, Box 197, Castleton, N. Y.

Російсько-Американська Лїнїя

Найгарнїшї, найбїльшї і найшкоршї пароходи, удержуючі правильний пасажирський рух поміж Росїєю і Америкою бєз пересїданя у ніякій посередній пристанї.

Новї, двоєрубровї пасажирські кораблі „ЦАР“, „КУРСК“, „РОСІЯ“.

До Роттердаму 8 днїє, до Лїбава 11 днїє.

\$33.00 — III кляса — \$35.00

\$48.00 — II кляса — \$50.00

\$65.00 — I кляса — \$75.00

Найблизшїй відїзд кораблїв в Нью Йорку: „ЦАР“ 7. вересня — „РОСІЯ“ 21. вересня. „КУРСК“ 6. жовтня.

По близшїх подробицї просїть ся звертати до наших агентів або до генерального заступництв:

A. E. JOHNSON & CO. 27 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

НОРИСТАЙТЕ з НАГОДИ! КОНКУРЕНЦІЯ КОМПАНІЙ.

Поспїшні пароходи.

Шифкарта \$22 до Європи.

Не платїть бїльше, як 22 дол. Защадїть гроші і будете вдоволенї.

Осїбні кїмнати для 4-ох людей, прекрасний харч, ваннї і всї догїдності. Даємо бєзплатний нїчлїг в нашім домі, пересїлаємо пакунки, стрїчаємо на днїї, дістаємо пашпорти від консула, даємо дарунки на дорогу. Присїлайте 2 долларв вадатку, або пишїть до нас, а переконаете ся самї. — Стерєжїть ся перед агентами, що болять ся подїти своє імя. Звертайте ся до загально вьаного агента:

A. HERZ

73 West Street, New York City.

Як кому не стає грошїй на проїзд до Європи, то можете їхати залатавши нїлька долларів і роблячи на пароходї нїлька годїн денно.

\$5
Дармо
\$5

Кждому чесному робїтнїковї даємо можнїсть здобути премїї вартостї \$5 вьосїм даром. — Премїя А) хоршїй імпортований грамофон о силнїх і вравнїх тонах, вьграваючий руські піснї. Премїя Б) двоєрубров гармонїя о подвійних голосах і басах, на котрїй можна вьгравати всїлякі концертнї куєнї. Премїя В) гарнїй гарантований, грубо волочений годинник в найбїльшїм америкьанськїм осередком. — Пишїть свою адресу і марку на відповїдь, а вишлемо Вам сїчас інформацію, в якїй спосїб можете дістати всї ті три премїї цїлком вно за дармо.

Morozow & Co., 3210 3rd Ave., New York.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки
1910—1912:

Духовний управитель:

о. Мих. Валог, 101 6th St., Monongahela City, Pa.

Председатель:

Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-председателька:

Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-председатель:

Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:

Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:

Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:

Алексій Шарпона, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:

о. В. Валог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Касків, Newark, N. J.

Радні:

Іван Глова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
М. Ялечко, Ramey, Pa.
С. Маркевич, Olyphant, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добощ, Lansford, Pa.

Організатор:

Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союзу“
знаходиться під числом 83 Grand St.,
(у власнім домі) Jersey City, N. J.

ПОКВІТОВАНЯ З ВИПЛАЧЕНИХ ЗАПОМОГ З КАСИ Р. Н. СОЮЗА.

Ч. 2355 КВІТ \$100.00

на сто доларів, котрі п. Павло Черняк
отримав як надзвичайну заповому за
нев. слабкість з Головної Каси Руського
Народного Союзу в Америці.

Тавер Сіті, Па. 17. юнія 1912.

Павло Черняк.

Сьвідки:

Йосиф Колб,

Френк Николайчук.

Від місцевого Уряду Руськ. Народ-
ного Союзу в Америці. Від. 161.

Людвік Флорек з. преде.,

Казимір Волошин секр.

Ч. 2429 КВІТ \$1000.00

на тисяч доларів, котрі п. Агнешка
Гринків отримала як посмертну заповому
по мужу Івані з Головної Каси Ру-
ського Народного Союзу в Америці.

Шікаго, Ілл. 3-го серпня 1912.

Агнешка Гринків.

Сьвідки:

Іван Кісичка,

Петро Вінарський.

Від місцевого Уряду Руського Народ-
ного Союзу в Америці. Відділ 106.

Ант. Курило преде.,

Н. Николишин секр.

Ч. 2432 КВІТ \$400.00

на чотириста доларів, котрі п. Михайло
Скрипак отримав як посмертну заповому
по жені Йоанні з Головної Каси Ру-
ського Народного Союзу в Америці.

Йонкерс, Н. Й. 4-го серпня 1912.

Михайло Скрипак.

Сьвідки:

Алекс. Трембач,

Іван Спак.

Від місцевого Уряду Руського Народ-
ного Союзу в Америці. Відділ 12.

Алекс. Трембач преде.,

Іван Хома секр.

Ч. 2433 КВІТ \$400.00

на чотириста доларів, котрі п. Іван Ве-
лигдан отримав як посмертну заповому
по жені Анні з Головної Каси Руського
Народного Союзу в Америці.

Мт. Кармел, Па. 5-го серпня 1912.

Іван Велигдан.

Сьвідки:

Іван Ятко,

Михайло Войник.

Від місцевого Уряду Руськ. Народ-
ного Союзу в Америці. Відділ 5.

Юрій Гук преде.,

Михайло Войник секр.

Ч. 2441 КВІТ \$100.00

на сто доларів, котрі п. Петро Предзі-
мський отримав як надзвичайну заповому
за нев. слабкість з Головної Каси
Руського Народного Союзу в Америці.

Вілkes Беррі, Па. 7-го липня 1912.

Петро Предзімський.

Сьвідки:

Ігнатій Музика,

Григорій Герман.

Від місцевого Уряду Руськ. Народ-
ного Союзу в Америці. Відділ 99.

Анд. Мандзиняк преде.,

Петро Герман секр.

Ч. 2427 КВІТ \$500.00

на п'ятьсот доларів, котрі п. Іван Вась-
ко отримав як посмертну заповому по
жені Марії з Головної Каси Руського
Народного Союзу в Америці.

Дукейн, Па. 14. серпня 1912.

Іван Васько.

Сьвідки:

Анна Мідла,

Анна Канда.

Від місцевого Уряду Руськ. Народ-
ного Союзу в Америці. Від. 293.

Терезія Іван преде.,

Марія Сурґент секр.

Ч. 2440 КВІТ \$100.00

на сто доларів, котрі п. Стефан Матла-
га отримав як надзвичайну заповому на
утриманні фамілії з Головної Каси Ру-
ського Народного Союзу в Америці.

Елизабет, Н. Дж. 10. серпня 1912.

Стефан Матлага.

Сьвідки:

Мих. Процак,

Мих. Голубець.

Від місцевого Уряду Руськ. Народ-
ного Союзу в Америці. Від. 65.

Мих. Процак преде.,

Ч. 2442 КВІТ \$500.00

на п'ятьсот доларів, котрі п. Йосиф Чи-
ла, онікун, отримав як посмертну заповому
по Івані Мужіко з Головної Каси
Руського Народ Союзу в Америці.

Вайлінг, Інд. 1912.

Йосиф Чіла.

Сьвідки:

Мих. Глинянський,

Мих. Гантай.

Від місцевого Уряду Руськ. Народ-
ного Союзу в Америці. Від. 196.

Нпк. Бандра преде.,

Мих. Глинянський секр.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

КАНЗАС СІТІ, КАНЗ. Тов. сьв.
Володимира, від. 323 повідомляє отрим
всіх членів, що місячний мітинг відбу-
де ся дня 15-го вересня о 2-й год. по
пол. на гали п. Дорошевича. Котрий з
членів не явиться на означений час,
тим самим підлягає карі 50 цт. а уряд-
ник 1 доларя. Наступні мітинги будуть
відбуватися ся точно кожного місяця пер-
шої неділі по 15-ім. А если 15-го впаде
в неділю, то мітинг відбуде ся в ту
саму неділю. Буде ся приймати нових
членів до Товариства зі вступним 1
дол. а до Р. Н. С. після статутів. —
Йосиф Гасин преде., Іван Литвин секр.,
Михайло Боднарчук касієр.

ПОДЯКА.

Отрим почувая ся до обовязку зло-
жити щирю подяку хвальному Товари-
ству „Просвіта“ в Нью Йорку, а осо-
бливо його председателю, п. Йосифу
Хомів та п. Мих. Угорчакови за щире
заопікуване ся мною в часі моєї
тяжкої недуги. Нехай Господь надго-
родить сторницею моїм добродіям.

Нью Йорк, Н. Й. 19. серпня 1912.

Теодор Дубас.

КОНКУРС.

Парохія в Auburn, N. Y. пошукує
дякоучителя, котрий уміє добре про-
водити хор і школу. Близші услівя у
о. Тарнавського, Box 204, Auburn,
N. Y.

Дякоучитель з добрим
голосом,
сповнит всі обовязки церковні, прий-
ме від 1 вересня с. р. посаду. Адреса
в адміністрації „Свободи“.

ПОШУКУВАННЯ.

Де є Павло Доротич з села
Шумнячий, повіт Турка. Жінка з си-
ном приїхали з Галичини і просять
дуже гарно кожного, хтоб знав про
його адресу, донести се до: Анна
Доротич, Rockwood, Pa. Somerset
Co.

Де є Асафат Вергун родом з
Циблова пов. Сокаль, котрий тому
рік мешкав в Philadelphia, Pa. Хтоб
о нім знав або він сам нехай зголо-
сить ся в дуже важній справі на а-
дресу: Wasyl Gwozd, 102 Morris St.,
Jersey City, N. J.

Пошукую свого брата, Юрка Пуп-
чика, родом з Гладшова, повіт Гор-
лиці. 5 літ тому перебував в Шікаго,
Ілл. Хто би о нім знав або він сам,
прошу повідомити мене на повизшу
адресу а дістане нагороду. Deonizy
Pupczik, 48 York St., Jersey City, N. J.

Де є мій брат, Михайло Са-
тор. Тому три неділі як я приїхала
з старого краю і тому прошу або йо-
го, або того, хто знає, де він нахо-
дить ся, подати мені його адресу. —
Кася Сатор, 11 First Str., Elizabeth-
port, N. J.

Бучерня і гросерня на продаж в
Elizabeth, N. J.

Дуже полатний бізнес, за котрий
ручить ся. Купуючий може взяти та-
кож на пробу. Ціна дуже приступна.
По близші інформації голоситись або
писати:

М. Василик.

84-36

Конкурс.

Середня парохія пошукує доброго
дякоучителя з красним голосом, що
пографить провадити хор і школу.
Адреса: Адміністрація „Свободи“.

Дня 29. сего місяця, т. є. в четвер

по „Успенію“ Тов. „Боян“ хор гр. кат.
руської церкви в Маганой Сіті, Па

уряджує

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

получений з бальом.

ПРОГРАМА:

- 1) Пісні руські і англійські.
- 2) Комічна сцена: „ДЖІМ. ДЖОВ,
ДЖАН І ДЖЕК ЗНОВ В ДОМА“.
- 3) Пісні руські і англійські, а від-
так баль при добрій музиці.

О добрі закуски постараєм ся.

Початок того о год. 7-йй вечером в га-
ли Бачковського В. Маганой Аве.

Вступ 35 і 25 центів, діти половину.

Сердечно запрашаємо всіх Братів
і Сестер з Маганой Сіті і з околиці.

Позір! Українці Позір!

ВЕЛИКЕ ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ!

В честь 40-літнього ювілею Івана Франка

відбуде ся

дня 25. серпня (August) с. р.

в неділю, о 2йй годині по пол. в
Manhattan Lyceum Hall 66-68 East
4-th Str., New York.

Українці! Знаєте чим для нас є
Ів. Франко? А близше про се дізнаєте
ся, коли приїдете громадно на се віче.

КОМІТЕТ.

Позір! Woonsocket, R. I. Позір!

Заходом Тов. „Запорожська Січ“

відділ 206 Р. Н. С. відбуде ся:

УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ

в справі галицького університету на
дни 1-го септембра, 1912.

На се віче запрошує ся місцевих
і позамісцевих Русинів-Українців як
також запрошуємо з поблизьких плей-
зів референтів. Московілам вступ
зборонений. Початок о 3-йй год. по
пол. в гали на Савт Тай стріт, ча-
сло 13½.

За вічовий спокій ручить

Комітет товариства.

Товариство Запорожська Січ

від. 206 в Woonsocket, R. I.

устроює

на дни 2 го вересня с. р.

РІЧНИЙ БАЛЬ.

На нім буде приймати ся нових
членів до Р. Н. Союзу без вступ-
ного. Початок о год., 2-йй по пол. в
гали на Савт Тай стріт, ч. 13½.

КОМІТЕТ.

Я ЛІЧУ ЛЮДИЙ АБИ БУЛИ ВИ- ЛІЧЕНІ.

Моя довголітня практика і знанє
на Ваші услуги. Всі тайні недуги:
утрата животности, зананєне кро-
ви, розширене, стисненє, утрата
крови, висушенє, пропущина, ге-
моройди, слабости нирон і міхура.
Лічу тревало, по уміркованій ціні.

Порада даром. Прийдіть і оглянь-
те анатомічний музей та зобачте
чоловіка в здоровлю і хоробі.
Вступ вільний. Затамте, що я лі-
чу людий аби були вилічені в да-
леко коротшім часі як хтонебудь
інший.

Dr. W A R D,

417 6th Ave., NEW YORK, N. Y.

(Близько 25-йй улици).

Години: від 9. до 8. в неділі від 10 до 2.

ВСТУПАЙТЕ ДО Р. НАР. СОЮЗА!

Р. Н. Союз платить:

„Руський Народний Союз“ — при-
ймає членів до 45 літ життя. Вступне
після літ. Є се одинока наша правдиво
руська організація, основ. 1894 р., чи-
слисть около 15 тисяч членів і складає
ся з висше 300 місцевих поважних
братств.

В разі смерті члена кляси „А“ (ціле
посмертне) \$1,000.00.

В разі смерті члена кляси „Б“ (по-
ловину посмертного) \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена
кляси „А“ \$400.00.

Посмертне за жінку або мужа члена
кляси „Б“ \$200.00.

Посмертне за діти від \$15.00 до
\$300.00.

В разі утрати: а) обох очий, ніг, або
рук \$1,000.00, б) одної руки, ноги або
ока \$200.00.

ДО ВСІХ ВП. СЕКРЕТАРІВ І ОРГА- НІЗАТОРІВ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Звертаємо отсім увагу ш. Секрета-
рів, щоби не прислали декларацій без
вишновення сьвідомства лікарського, яке
знаходить ся на другій стороні деклара-
ції, позаяк такі не будуть прийняті. Чле-
ни понад 43 літ, мають предложити ме-
трику або який инший доказ свого віку.

Рівнож при вишновюваню декларації
просимо на те уважати, щоби на декла-
рації було подано, на яке посмертне член
хоче належати, перечеркненем слово ці-
ле або половину посмертне (ого), кілько
має він і його жена літ, імя жени або яко-
го иншого члена родини, після того, ко-
му член записав посмертне. Секретарі
мають уважати, щоби член заявив, якої
єсть віри. Не вистарчає сказати, що
член єсть Русин або руської віри, бо та-
ких маємо вже кілька.

Член, котрий не вміє писати, має зро-
бити на декларації пером знак хреста,
зміючий писати має підписати ся вла-
сноручно на обох сторонах декларації.

Місячні справозданя т. є. друки на
жовтих картках, як також адреси нових
членів просимо вишновювати і присила-
ти враз з деклараціями і розметом.

Від Головного Уряду